

ბიბლიოგრაფია

თბილისი

2009

სახელმძღვანელობი

ამ გამოცემაში წარმოდგენილია სპორტული მედიცინისა და ფიზიკური რეაბილიტაციის ერთ-ერთი გამოჩენილი მოღვაწის, პროფესორ რომანოზ სვანიშვილის მიერ წლების განმავლობაში გამოქვეყნებული შრომების (წიგნების, სამეცნიერო სტატიების, წერილებისა და სხვა პუბლიკაციების) სია (1953 წლიდან დღემდე) რომლის გამოცემა ბიბლიოგრაფიის სახით მიზანშეწონილად მიიჩნია საქართველოს სპორტული მედიცინის ასოციაციამ.

პრეზიდენტი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი
გ. შრაბა კახაბრიშვილი

რედაქტორი: პროფესორი გიორგი ელიავა

1. სამკურნალო ფიზიკური კულტურა სუნთქვის ორგანების დაავადებათა დროს (გ. მდებრიშვილის და ა. ზოიძის ავტორობით) სამედიცინო ინსტიტუტის სტუდენტების სახელმძღვანელოს - „საექიმო ფიზკულტურა“ ერთ-ერთი თავი. თბილისი, გამომცემლობა „მედგიზი“, 1956 წ.

2. სამკურნალო ფიზკულტურა სუნთქვის ორგანოების დაავადებათა დროს (გ. მდებრიშვილის, ა. ზოიძის სახელმძღვანელოს - „საექიმო კონტროლი და სამკურნალო ფიზკულტურა“ ერთ-ერთი თავი ახლებურად გადამუშავებული თბილისი, 1963 წ.).

3. ფიზიოთერაპიისა და საექიმო ფიზკულტურის სახელმძღვანელო (თანაავტორი - შ. ფარჯანაძე. საშუალო სამედიცინო სასწავლებლებისათვის, გამომცემლობა „განათლება“ თბილისი, 1965 წ.).

4. ფიზიოთერაპია და საექიმო ფიზკულტურა (თანაავტორი შ. ფარჯანაძე. მეორე შეგსებული და გადამუშავებული საშუალო სამედიცინო სასწავლებლების სახელმძღვანელო, გამომცემლობა „განათლება“ თბილისი, 1971 წ.).

5. სპორტული მედიცინა და სამკურნალო ფიზკულტურა (სახელმძღვანელო ფიზკულტურის ტექნიკურის მსმენელთაოვის. გამომცემლობა „განათლება“ თბილისი, 1981 წ.).

6. საექიმო კონტროლი და სამკურნალო ფიზიკური კულტურა (სამედიცინო ინსტიტუტებისა და ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის უმაღლეს სასწავლებლის სახელმძღვანელო. თბილისი, 2003 წ.).

7. სპორტული მედიცინა (თანაავტორი - ზ. კახაბრიშვ-

ვილი, სამედიცინო ინსტიტუტისა და ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის უმაღლეს სასწავლებლის სახელმძღვანელო. საქართველოს ხარისხის მართვის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 2008 წ.).

ღამხმარე სასწავლო-მეთოდური ლიტერატურა

1. ფიზიკური აღზრდის მედიკო-ბიოლოგიური საფუძვლები (სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებლების სტუდენტების სათვის. თბილისი, სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1978 წ.).

2. საექიმო კონტროლი (სამედიცინო ინსტიტუტების სტუდენტებისათვის თბილისი, 1979 წ.).

3. სამკურნალო ფიზკულტურის საერთო საფუძვლები (სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებლების სტუდენტებისათვის. თბილისი, სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1981 წ.).

4. სამკურნალო ფიზიკური კულტურა ბავშვთა ასაკის ზოგიერთ დაავადებების დროს (სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა. თბილისი, 1983 წ.).

5. სამკურნალო ფიზკულტურა ზოგიერთ ქირურგიულ დაავადებათა დროს (სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1984 წ.).

6. სამკურნალო ფიზკულტურა შინაგან ორგანოების ზოგიერთ დაავადებათა დროს (სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1986 წ.).

7. სამკურნალო ფიზკულტურა მეანობა-გინეკოლოგიაში (თანაავტორი გ. ბაქარძე. სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1988 წ.).

8. საექიმო კონტროლი ბავშვთა სკოლამდელ დაწესებულებებში (ცენტრალური რესპუბლიკური სპორტული სკოლა, თბილისი 1990წ.).

9. სამკურნალო ფიზიკური კულტურა (გამომცემლობა „განათლება“ თბილისი, 1991 წ.).

10. მასაჟი (ზოგადი ნაწილი, გამომცემლობა „განათლება“, თბილისი, 1992 წ.).

11. ფიზიკური რეაბილიტაცია სამეცნიერო-გინეკოლოგიურ პრაქტიკაში (თანაავტორი გ. ბაქრაძე. გამომცემლობა „საქართველო“, თბილისი, 1992 წ.).

12. მასაჟი (ზოგადი ნაწილი, მეორედ გადამუშავებული, გამომცემლობა „განათლება“, თბილისი, 1994 წ.).

მეთოდური რეკომენდაციები

1. ფეხბურთელთა ფუნქციური მდგომარეობის განმსაზღვრელი სინჯი (დამტკიცებული საქართველოს სპორტგომიტების მიერ თბილისი, 1978წ.).

2. სპორტსმენთა გულ-სისხლძარღვთა სისტემის გამოსაკვლევი ერთმომენტიანი კომბინირებული ფუქნციური სინჯი (დამტკიცებული საქართველო ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, თბილისი, 1978 წ.).

3. სპორტსმენთა ფიზიკური მუშაობის უნარის განმსაზღვრელი სინჯი (დამტკიცებული საქართველო ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მთავარ სამკურნალო-პროფილაქტიკური სამსართველოს მიერ, თბილისი, 1978 წ.).

4. სამკურნალო ფიზკულტურა საავადმყოფოში, პოლიკლინიკასა და სანატორიუმში (დამტკიცებული საქართველო ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მე-4 მთავარი სამსართველოს მიერ, თბილისი, 1979 წ.).

5. Комбинированная кардио-пульмональная проба
(Утвержденная главным лечебно-профилактическим управлением
МЗ ГССР. Тбилиси, 1979).

6. სპორტსმენთა კომპლექსური ფუნქციური გამოკვლევა
(დამტკიცებული საქართველო ჯანმრთელობის დაცვის სამინის-
ტროს მთავარ სამკურნალო პროფილაქტიკურ სამმართველოს
მიერ, თბილისი, 1981 წ.).

7. სტაციონარის პირობებში მომართდიუმის ინფარქტით
ავადმყოფის ფიზიკური რეაბილიტაცია (თანაავტორები – ვ.
ლითანიშვილი, ნ. ნიურაძე, დ. ხვითარია და სხვ. დამტკიცე-
ბული საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს
მთავარ სამკურნალო-პროფილაქტიკური სამმართველოს მიერ.
თბილისი, 1981 წ.).

8. სპორტსმენთა ნორმალური ელექტროკარდიოგრამა და
მისი თავისებურებანი (თანაავტორი – ო. ვირუბოვი. დამტკიცე-
ბული საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს
მთავარ სამკურნალო-პროფილაქტიკური სამმართველოს მიერ.
თბილისი, 1981 წ.).

**9. Комплексное исследование спортсменов. Тбилиси,
1981.**

10. ფიზиკურ დატვირთვასთან დაკავშირებით სპორტს-
მენთა ელექტროკარდიოგრაფიული გამოკვლევა (თანაავტორი
– ო. ვირუბოვი. დამტკიცებული საქართველოს ჯანმრთელობის
დაცვის სამინისტროს მთავარ სამკურნალო-პროფილაქტიკური
სამმართველოს მიერ. თბილისი, 1982 წ.).

11. ფსიქოატრიული რეაბილიტაციის სისტემაში სამ-
კურნალო ფიზკულტურის ორგანიზაციის საკითხები (თა-
ნაავტორი – გ. კილასონია, დამტკიცებული საქართველოს
ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მთავარ სამკურნალო-
პროფილაქტიკური სამმართველოს მიერ. თბილისი, 1982 წ.).

**12. Одномометная комбинированная функциональная
проба сердечно-сосудистой системы для исследования
физкультурников и спортсменов сдающих нормативы ГТО.**
Утвержденная Минздравом СССР. Москва, 1984.

13. ფიზკურ დატვირთვასთან დაკავშირებით ფიზკულ-
ტურელთა და სპორტსმენთა გარეგანი სუნთქვის ფუნქციის
შეფასების მეთოდი. დამტკიცებულია საქართველოს ჯანმრთე-
ლობის დაცვის სამინისტროს მიერ. თბილისი, 1984 წ.).

14. პნევმონით დაავადებულ ავადმყოფთა ფიზიკური
რეაბილიტაცია (დამტკიცებული საქართველოს ჯანმრთელობის
დაცვის სამინისტროს მე-4 მთავარ სამკურნალო-პროფილაქ-
ტიკური სამმართველოს მიერ. თბილისი, 1985 წ.).

15. ქალის სარძევე ჯირკვლის კიბოთი დაავადებულთა
ფიზიკური რეაბილიტაცია სამკურნალო ფიზკულტურის მე-
თოდით (თანაავტორები – კ. მადიჩი, თ. ბეგიშვილი დამტკიცე-
ბული საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს
მთავარ სამკურნალო-პროფილაქტიკური სამმართველოს მიერ.
თბილისი, 1986 წ.).

16. საექიმო კონტროლი ბავშვთა და მოზარდთა სპორ-
ტულ სკოლაში (თანაავტორი – ო. ქუთათელაძე. მეთოდური
რეკომენდაცია. თბილისი, 1989 წ.).

17. საექიმო კონტროლი ბავშვთა სკოლამდელ დაწესე-
ბულებებში (თანაავტორები – თ. ქუთათელაძე, ზ. სოფრომაძე,
დ. გამცემლიძე, ფ. კვირკველია. რესპუბლიკური სპორტული
სკოლა - მეთოდური მითითება, თბილისი, 1990 წ.).

18. ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების მეთოდ-
ოლოგიური უზრუნველყოფა უმაღლეს სამედიცინო განათლებ-
ის პრაქტიკაში (თანაავტორები – რ. ხეცურიანი, გ. კილასონია,
გ. ყიფიანი, ნ. ემუსვარი, გ. სიმონია, ზ. ავალიანი, რ. თათარაძე.
სასწავლო მეთოდური და სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენ-

ცია მიძღვნილი თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის 70 წლისთავისადმი (თებისები). თბილისი, 2000წ.).

19. გულის რიტმში სუნთქვითი ტალღების წარმოშობის მექანიზმები და სინუსური არიტმიის შეფასების ზოგიერთი მეთოდები (თანაავტორები – გ. ელიაგა, ნ. ჭაბაშვილი, თ. სვანიშვილი, მ. კუპარაძე. რეკომენდებულია სამედიცინო უმაღლეს სასწავლებელთა სტუდენტებისათვის. თბილისი, 2001წ.).

მონოგრაფიები

1. გარეგანი სუნთქვის ფუნქციის შესწავლა სპორტულ მედიცინაში (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1960წ.).

2. რა უნდა იცოდეს კურორტებზე მომუშავე ექიმმა სამკურნალო ფიზკულტურის შესახებ (თანაავტორი – ე. ჩუბინიშვილი, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1973წ.).

3. ფიზიკური კულტურა და ჯანმრთელობა (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1973წ.).

4. **Некоторые методы функционального исследования спортсменов** (Издательство «Сабчота Сакартвело», Тбилиси, 1984).

5. ფიზკულტურებთა და სპორტსმენთა საექიმო კონტროლი (გამომცემლობა „განათლება“, თბილისი, 1987წ.).

6. სპორტსმენთა კლებების კარდიოგრაფია (თანაავტორი – დ. ტვილდიანი, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1988წ.).

1. სპორტსმენის სამახსოვრო (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1959წ.).

2. სიმსუქნის მკურნალობა და პროფილაქტიკა (გამომცემლობა „ცოდნა“, თბილისი, 1962წ.).

3. ფიზიკური ვარჯიში და ასაკი (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1964წ.).

4. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დავადების დროს ავადმყოფის აქტიური რეჟიმი (გამომცემლობა „ცოდნა“, თბილისი, 1966წ.).

5. უმოძრაობა – ჩვენი საუკუნის დავადებაა (თანაავტორი – თ. თოფურია, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1971წ.).

6. იმისათვის რომ იყო ჯანმრთელი (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1973წ.).

7. რა უნდა ვიცოდეთ ადამიანის ორგანიზმზე ფიზიკური ვარჯიშების მოქმედების შესახებ (თანაავტორი – თ. კოკაია გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1977წ.).

8. მიოკარდიუმის ინფარქტის დროს ავადმყოფის მორაობის რეჟიმი (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1977წ.).

9. სპორტსმენებზე საექიმო-კედაგოგიური დაკვირვება (თანაავტორი – თ. ვირუბოვი, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1979წ.).

10. სამკურნალო ფიზკულტურა ბრონქიული ასტმის დროს (თანაავტორი – გ. გურგენიძე, გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1979წ.).

11. რომ იყო დღეგრძელი (თანაავტორი – თ. თოფურია, გამომცემლობა „ცოდნა“, თბილისი, 1982წ.).

12. მოძრაობა, მოძრაობა... (თანაავტორი – თ. თოფურია, გამომცემლობა „ცოდნის საზოგადოება“, თბილისი, 1986წ.).

ბრომურები

სამეცნიერო შრომები

(სტატიები, მასალები, თეზისები)

1. Материалы по вопросу определения уровня спортивной тренированности (Соовторы – Г. Мгебришвили, А. Зойдзе, О. Кокая. Тезисы докладов научно-практической конференции по вопросу врачебного контроля и лечебной физкультуры. Тбилиси, 1956).

2. Одигностическом значении максимальной вентиляции легких во врачебного-спортивной практике. Тезисы докладов научно-практической конференции по вопросу врачебного контроля и лечебной физкультуры. Тбилиси, 1956).

3. О функциональных изменениях респираторного аппарата у спортсменов (Тезисы докладов XI научной сессии Тбилисского медицинского института, 1956).

4. სპორტსმენთა გარეგანი სუნთქვის ფუნქციურ მაჩვენებელთა ურთიერთდამოკიდებულების საკითხისათვის (თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომათა კრებული, 1957, ტომი XV, ნაწილი 1).

5. სპორტსმენთა გარეგანი სუნთქვის აპარატის ფუნქციურ მაჩვენებელების დიაგნოსტიკური მნიშვნელობის შესახებ. (თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1957, ტომი X, ნაწილი 1).

6. მოთხილამურეთა გაწვრთნილობის დიაგნოსტიკის საკითხისათვის (თანაავტორები – გ. მდებრიშვილი, ა. ზოიძე, ო. კოკაია. თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1957, ტომი XIII).

7. ბაქურიანის პირობებში წვრთნის შედეგად მოთხილამურეთა სუნთქვის აპარატის ფუნქციური ცვილელების

საკითხისათვის (თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1957, ტომი XVI).

8. ფილტგების მაქსიმალური ვენტილაციის შესწავლის საკითხისათვის (თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1957, ტომი X, ნაწილი 1).

9. გრძელ მანძილზე მორბენალთა გავარჯიშების დიაგნოსტიკის საკითხისათვის (თანაავტორები – გ. მდებრიშვილი, ა. ზოიძე, ო. კოკაია. თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1958, ტომი XVII, ნაწილი 1).

10. მასალები სპორტულ სპეციალობასთან დაკავშირებით კარდიო-ვასკულური სისტემის ზოგიერთი ფუნქციური ცდის დიაგნოსტიკის ღირებულების საკითხისათვის (თანაავტორები – გ. მდებრიშვილი, ა. ზოიძე, ო. კოკაია. თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1957, ტომი XVII, ნაწილი 2).

11. Лечебная гимнастика при сахарном диабете (Соовторы – Т. Бегишвили, А. Ласаришвили, В. Бериашвили, И. Соколова. Г. Гураспашвили. Материалы второй научно-практической конференции. Боржоми-Ликани, 1979).

12. „საჭირო“ სიდიდეებში გარეგანი სუნთქვის ფუნქციური მაჩვენებელების შესწავლისათვის (ჟურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1959, №2).

13. თავის ტვინში სისხლის მიმოქცევის მოშლის შედეგად განვითარებული პემოპლეგიის დროს სამკურნალო ტანგარჯიშის ეფექტურობის საკითხისათვის (თანაავტორები – გ. მდებრიშვილი, ა. ზოიძე, ო. კოკაია. თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის შრომები, 1959, ტომი XIX).

14. An sujet de la determination du niveau d'entraînement du sportif. (G. Mgebrishvili. A. Zoidze, O. Kokaia. Travaux du XII Congress international Jubilaire de la médecine sportive. Moscow, 1960).

15. Particularitea caracteristiques et interactions correlatives de certaine indices fonctionnels de L' organisme du sportif (G. Mgebrishvili. A. Zoidze, O. Kokaia. Bericht das 13. Internationnal en congresses fur sportmedizin in Wien, 1960).

16. К вопросу методики лечебной физкультуры при гемипарезах (третий период) (Соовторы – Г. Мгебришвили, А. Зойдзе. Тезисы докладов первой научно-практической конференции работников по лечебной физкультуре на курортах, в санаториях и домах отдыха. Тбилиси, 1960).

17. Профессор Г.Я. Мгебришвили (к 70-летию со дня и 45-летию врачебной и научно-педагогической деятельности (Журнал «Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физической культуры» Москва, 1961, №5).

18. Сравнительная диагностическая ценность отдельных функциональных показателей организма при определении степени тренированности спортсмена (Соовторы – Г. Мгебришвили, А. Зойдзе. Тезисы республиканской научно-методической конференции. Тбилиси, 1961).

19. Результаты рентгенологического исследования сердечно-сосудистой системы высококвалифицированных футболистов (Соовтор – Р. Габуния. Тезисы республиканской научно-методической конференции. Тбилиси, 1961).

20. Максимальная вентиляция легких, как показатель функционального состояния аппарата внешнего дыхания (Труды Ереванского медицинского института, 1962, т. XII).

21. Dinamique de l'etat fonctionnel des footballeurs hautement qualifies au cours de la saison sportive (G. Mguebrichvili. A. Zoidze, R. Gabunia, Z. Telia. XII Congress international de medicinal deportee Santiago, 1962).

22. Комплексный метод лечения хронических сдавливающих

перикардитов с применением лечебной физкультуры (Соовторы – О. Гванцеладзе, Т. Ахметели, К. Аробелидзе, М. Ткемаладзе. Материалы конференции «Физическая культура и здоровье», Москва, 1963).

23. Влияние лечебной физкультуры и ультрафиолетовых облучений на динамику некоторых физиологических показателей у детей больных ракитом (Соовторы - Т. Жоржоладзе, Т. Гогоберидзе, Э. Абзианидзе, Н. Капанадзе, З. Бусурашвили. Материалы докладов 2-ой конференции социалистических стран по врачебному контролю и лечебной физкультуре. М. 1964).

24. პირობოფით და რაქიტით დაავადებულ ბავშვთა სამკურნალო ფიზკულტურით და ულტრაიისფერი სხივებით მკურნალობის ეფექტურობის საკითხისათვის (თანავგორები – პ. ურაშვილი, თ. ღოდობერიძე, ე. აბზიანიძე, ნ. გაბანაძე, ე. ბუსურაშვილი. პედიატრიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის შრომები, თბილისი, 1964).

25. К вопросу оптимальности уровня артериального давления у спортсменов (Соовторы – Г. Я. Мгебришвили, А. К. Зойдзе. В кн: Материалы всесоюзного XIV конференции по спортивной медицине. М. 1965).

26. Modifications de certains indices fonctionnels de l'appareil respiratoire sous l'influence de l'entraînement (G. Mguebrichvili, Paumon. respiration et sport. 1-er Congres europeen de medicine sportive. Prague, 1965).

27. Diagnostic value of clino-orthostatic and ortho-clinostatic test in medical sports practice. (XII Weltcongresse für sportmedizin. Hannover, 1966).

28. Сравнительная характеристика некоторых функциональных показателей физиологических систем организма у спортсменов (Соовторы – Г. Мгебришвили, А. Зойдзе, О.

Кокая. Материалы 2-ой научно-практической конференции по врачебному контролю и лечебной физкультуре ГССР. Тбилиси, 1966).

29. აქტიური რეაცია გულ-ხისხლდარღვთა სისტემის დავადების დროს (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, 1966).

30. Влияние спортивной тренировки на взаимоотношение некоторых функциональных показателей дыхательной и сердечно-сосудистой системы организма спортсмена. (Соавторы – Г. Мгебришвили, О. Кокая, К. Матиашвили. Материалы 2-ой отчетно-выборной всесоюзной конференции по врачебного контроля и лечебной физкультуре. М., 1966).

31. Материалы по вопросу изучения жизненной емкости легких у спортсменов (Материалы 2-ой научно-практической конференции по врачебному контролю и лечебной физкультуре ГССР. Тбилиси, 1966).

32. სამკურნალო ფიზიულტერის გამოყენების საკითხებისათვის გულის კუნთის ინფარქტის გადატანის შემდგომ პერიოდში (გამსვლელი სამეცნიერო სესიის თემისები. საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო. თბილისი, 1967).

33. Сравнительная характеристика некоторых функциональных показателей физиологических систем организма у спортсменов (Соавторы – Г. Мгебришвили, А. Зондзе, О. Кокая. Труды Тбилисского медицинского института. №23, 1967).

34. О взаимоотношении некоторых функциональных показателей дыхательной и сердечно-сосудистой систем организма спортсмена физиологических систем организма у спортсменов (Соавторы – Г. Мгебришвили, К. Матиашвили. В кн: «Цивилизация, спорт и сердце» М., 1968).

35. Применение физических методов в комплексной

терапии бронхиальной астмы у детей (Соавторы - Т. Жоржоладзе, Т. Гогоберидзе, Э. Бусурашвили. Материалы республиканской конференции по курортному лечению заболеванию органов дыхания у детей и подростков. Киев. 1968).

36. Влияние спортивной тренировки на взаимоотношение некоторых функциональных показателей дыхательной и сердечно-сосудистой системы организма спортсмена (Соавторы – Г. Мгебришвили, О. Кокая, К. Матиашвили. Материалы докладов 2-ой отчетно-выборной всесоюзной конференции по врачебного контроля и лечебной физкультуре. М., 1968).

37. Состояние здоровье студентов систематический занимающихся в специальной группе. (Тезисы докладов второй научно-практической сессии по врачающему контролю и лечебной физкультуре. Сухуми, 1968).

38. Некоторые физиологические параметры у спортсменов при стандартной физической нагрузке. Материалы XVI всесоюзной научно-практической конференции по спортивной медицине. М., 1969).

39. Применение физических методов в комплексной терапии больных бронхиальной астмой у детей. (Соавторы - Т. Жоржоладзе, Т. Гогоберидзе, Э. Бусурашвили, У. Абзианидзе. Материалы конференции лечению заболеваний органов дыхания у детей и подростков. Изд. «Здоровья» Киев. 1969).

40. საექიმო კონტროლი (კრებული უბის ექიმის დასამუშაო. თბილისი, 1970, №3-4).

41. Динамика сахара в крови у больных сахарным диабетом под влияние лечебной физкультуры (Соавторы – К. Вирсаладзе, Г. Бахтадзе и др. Материалы XVII всесоюзной конференции по спортивной медицине и лечебной физкультуре. Ленинград, 1971).

42. Материалы к вопросу о взаимоотношениях (взаимосвязях) сенсорных, двигательных и висцеро-вегетативных функций в норме и в патологии (Соовтор – О. Кокая. Труды «Вопросы врачебно-трудовой экспертизы». Тбилиси, 1969).

43. Лечебная физкультура при кривошее (Соовтор – Э. Аветисова. Материалы докладов первой республиканской конференции детских хирургов Грузии. Батуми, 1971).

44. Об изучении функционального состояния организма спортсмена при отклонениях от нормы уровня артериального давления (Соовтор – К. Матиашвили. В кн: Материалы XVII всесоюзной конференции по спортивной медицине. М., 1971).

45. სამკურნალო ფიზკულტურა თავის ტვინში სისხლის ჩაქცევის დროს (შრომათა კრებული „უბის ექიმის დასახმარებლად“, თბილისი, 1971, №2).

46. სპორტული გარდიოლოგის ზოგიერთი საკითხები (ჟურნალი „საბჭოთა მედიცინა“ 1972, №3).

47. Об изучении некоторых гемодинамических показателей у высококвалифицированных спортсменов (Материалы III научно-практической конференции по лечебной физкультуре и спортивной медицине ГССР, посвященной 50-летию образования союза советских социалистических республик. Тбилиси, 1972).

48. Некоторые вопросы функционального исследования спортсменов (Соовторы – Г. Мгебришвили, А. Зондзе, О. Кокая, К. Матиашвили. (Материалы III научно-практической конференции по лечебной физкультуре и спортивной медицине ГССР, посвященной 50-летию образования союза советских социалистических республик. Тбилиси, 1972).

49. Сравнительная оценка стандартных физических нагрузок функциональных проб сердечно-сосудистой систему (Материалы III научно-практической конференции по лечебной

физкультуре и спортивной медицине ГССР, посвященной 50-летию образования союза советских социалистических республик. Тбилиси, 1972).

50. О врачебном контроле над физическим воспитанием студентов. Тезисы докладов I республиканской научно-методической конференции преподавателей физического воспитания вузов Грузии. Тбилиси, 1972).

51. К вопросу применения лечебной физкультуры при бронхиальной астме (Соовторы – Г. Бахтадзе, Н. Имедашвили, М. Ткемаладзе. Материалы симпозиума «Специфическая и неспецифическая терапия бронхиальной астмы», Батуми, 1972).

52. საექიმო კონტროლი სტუდენტთა ფიზიკურ აღზრდაზე (საქართველოს ფიზიკური აღზრდის მასწავლებელთა I სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენციის მოხსენებათა თემისები. 1972).

53. პი პერსონული დაავადების კომპლექსურ მკურნალობაში სამკურნალო ფიზკულტურის გამოყენების საკითხისათვის. (თანაავტორები – ვ. ლითანიშვილი, ნ. ნადარევიშვილი, გ. ბრეგაძე. მეცნიერული კონფერენციის მასალები - „გარდიოლოგის აქტუალური საკითხები“, გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 1972).

54. Некоторые вопросы пропаганды физической культуры и спорта среди студентов. (Тезисы докладов X-го всесоюзного пленума совета санитарного просвещения, Кишинев, 1973).

55. Физическая работоспособность спортсменов (Сообщения Академии наук Грузинской ССР, 1973, т.71, №1).

56. Об изучении максимального потребления кислорода у спортсменов непрямым способом. (Тезисы I всеросийского съезда по врачебному контролю и лечебной физкультуре. Саратов, 1973).

57. Функциональное состояние больных гипертонической

болезнью при реабилитации. (Соовторы – В. Литанишвили, О. Кокая, Н. Надарейшвили, Г. Брезадзе, Д. Долидзе, М. Ломаури, Д. Голашвили. (Материалы XVIII всесоюзной конференции по спортивной медицине и лечебной физкультуре. М., 1973).

58. О некоторых функциональных параметрах аппарата внешнего дыхания у юных фигуристов. (Соовторы – С. Баибурдская. (Материалы XVIII всесоюзной конференции по спортивной медицине и пленума научно-медицинского общества по врачебного контролю и лечебной физкультуре. М., 1973).

59. Лечебная физкультура при первичной артериальной гипертонии. (Соовторы – Г. Бахтадзе, Н. Имадашвили. (Материалы XVIII всесоюзной конференции и пленума научно-медицинского общества по врачебного контролю и лечебной физкультуре. М., 1973).

60. О взаимозависимости физической работоспособности и максимального потребления кислорода у взрослых спортсменов. (Актуальные проблемы возрастной физиологии. Материалы конференции по возрастной физиологии. Свердловск, 1973).

61. Haemodynamics in athletes depending on the results of competitions (O. Kokaia, K. Matiashvili, XVII-th World Congress of sports medicine. Oxford, 1973)

62. Об изучении фазовой структуры сердечного сокращения у спортсменов. (Соовтор – К. Матиашвили. Сборник научных трудов Тбилисского медицинского института. №25, 1973).

63. მოკარდიუმის ინფარქტით დავადებულთა ფიზიკური მებილიტაცია (ეურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1974, №5).

64. Кардиодинамика у спортсменов при мышечной работе (Сообщения академии наук Грузинской ССР, 46, №2, 1974).

65. Некоторые вопросы кардиодинамики у спортсменов

(Тезисы научных сообщений второго конгресса общества физиологических наук, София, 1974).

66. Физическая работоспособность у спортсменов, в зависимости от результатов соревнования. (Тезисы I всеросийского съезда по врачебному контролю и лечебной физкультуре. Киев, 1975).

67. К вопросу применения лечебной физкультуры при реабилитации больных гипертонической болезнью. (Соовторы – В. Литанишвили, Н. Надарейшвили, Н. Нижарадзе, Г. Брегадзе и др. Тезисы I всеросийского съезда по врачебному контролю и лечебной физкультуре. Киев, 1975).

68. Эффективность комплексной реабилитации больных с гипертонической болезнью. (Соовторы – В. Кавтарадзе, В. Литанишвили, Н. Надарейшвили, Г. Брегадзе, К. Геловани, М. Ломоури. Материалы IV съезда курортолога и физиотерапевтов ГССР. Тбилиси, 1975, том I).

69. Некоторые вопросы физкультурной работы на старших курсах (Соовторы – В. Самсонадзе, А. Чекулаев. Тезисы докладов всесоюзной научной конференции по проблемам физического воспитания студентов. М., 1975).

70. გარეგანი სუნთქვის ფუნქციის შესწავლა სპორტსმენთა საექიმო კონტროლის დროს (წიგნში „კრებული უბის ექიმისათვის“, თბილისი, 1975, №3-4).

73. К вопросу изучения физической работоспособности и кардиодинамики у спортсменов при велоэргометрии (Материалы IV научно-практической конференции по спортивной медицине и лечебной физкультуре. Тбилиси, 1976).

74. Материалы по вопросу изучения оптической вестибулярного анализатора у спортсменов (Соовтор – А. Зойдзе, Материалы IV научно-практической конференции по спортивной

медицине и лечебной физкультуре. Тбилиси, 1976).

75. Динамика некоторых вегетативных функций организма борцов высшей квалификации – восстановительный период (Соавторы – А. Чутлашвили, М. Чачанашвили, Д. Брегадзе, И. Бибилейшвили, Т. Беридзе и др. Материалы IV научно-практической конференции по спортивной медицине и лечебной физкультуре. Тбилиси, 1976).

76. Материалы по вопросу изучения моторной хронаксии у спортсменов (Соавтор – А. Зойдзе, Материалы IV научно-практической конференции по спортивной медицине и лечебной физкультуре. Тбилиси, 1976).

77. К вопросу изучения функционального состояния сердечной мышцы у спортсменов при разных уровнях артериального давления (Соавтор – К. Мамиашвили, Материалы научной конференции «Современные проблемы кардиологии». Тбилиси, 1976).

მშო ხორმატივების ჩაბარებასთან დაკავშირებით ფიზიულურებულთა ფუნქციური გამოვლენის ზოვიერო საკითხების შესწავლისათვის (თანავგორი – თ. ვირუბოვი. სტუდენტთა ფიზიური აღზრდის პრობლემებზე I რესპუბლიკური კონფერენციის თემისები. თბილისი. 1977წ.).

78. Значение лечебной гимнастики в лечении и реабилитации больных гипертонической болезнью, в условиях стационара. (Соавторы – В. Кавтарадзе, Н. Думбадзе, Д. Хвитария, Журнал «Вопросы курортологии физиотерапии и лечебной физкультуры». М. 1977, №9).

81. К вопросу изучения физической работоспособности спортсменов разных возрастных групп (Соавторы – О. Кокая, К. Мамиашвили, Н. Деметрадзе, С. Бффурдская труды тбилисского мединститута, 1977, том XXVII).

82. Об уровне артериального давления у спортсменов (Соавтор – К. Мамиашвили. Журнал «Кардиология». М. 1977, №10).

83. სპორტსმენთა გამოსაკვლევად მოწოდებული გულსისხლდარღვთა სისტემის ერთმომენტიანი კომბინირებული ფუნქციური სინაზი (ურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1977, №5)

84. К вопросу изучения непосредственного воздействия процедуры лечебной гимнастики и массажа на функцию внешнего дыхания у больных бронхиальной астмой (Соавторы – Р. Коберидзе, М. Хундадзе, Н. Имадашвили, Г. Имнадзе. Тезисы докладов пленума правления Всесоюзного научно медицинского общества по врачебному контролю и лечебной физкультуре, М. 1977).

85. Значение одномоментной комбинированной функциональной пробы сердечно-сосудистой системы как дополнительной нагрузки при врачебно педагогических наблюдениях. (Тезисы XIX всесоюзной конференции по спортивной медицине. М. 1978).

86. Некоторые данные при врачебно педагогических наблюдений у борцов высокой квалификации. (Соавторы – А. Чутлашвили, М. Чачанашвили, Г. Двали, Г. Шония, Г. Шенгелия, Л. Брегадзе и др. Тезисы XIX всесоюзной конференции по спортивной медицине. М. 1978).

87. სპორტსმენთა ჟორნის ჟანგბადის მაქსიმალური მოძარების შესახებ (ურნალი „საბჭოთა მედიცინა“ 1978, №6).

88. Кардиодинамика у спортсменов с различной физической работоспособностью (Журнал «Теория и практика физической культуры» М. 1978. №12)

89. К вопросу изучения функционального состояния спортсменов зрелого возраста различной спортивной

специализации квалификации тренирующихся преимущественно скоростно-силовыми видами спорта с учетом их результатами соревнования (Соавторы – О. Кокая, К. Матиашвили, Н. Деметрадзе, С. Байбурдская труды медицинского института Тбилиси, 1978, том XXVIII, II-часть).

90. К вопросу изучения непосредственного воздействия процедуры лечебной гимнастики и массажа на функцию внешнего дыхания у больных бронхиальной астмой (Соавторы – Р. Коберидзе, М. Хундадзе, Н. Имедашвили, Г. Имнадзе. Тезисы докладов пленума правления Всесоюзного научно медицинского общества по врачебному контролю и лечебной физкультуре – «Лечебная физкультура при бронхиальной астме» Смоленск, 1978).

91. К вопросу изучения адаптационной способности организма спортсменов и физкультурников юношеского возраста (16-21 год) к дозированной мышечной работе (Соавторы – О. Кокая, К. Матиашвили, Н. Деметрадзе, С. Байбурдская, Г. Долидзе, А. Чекулеав, З. Пхаладзе (сборник трудов «Вопросы возрастной медицины». Тбилиси, 1979, том XXIX, I-часть).

92. საქოდო-სპორტულ პრაქტიკაში ობიექტი და ვებ-გვერდი ანალიზატორების გამოკვლევა (თანავაზორი – ა. ზოდე. ქურნალი „საბჭოთა საქართველო“, 1979, №4).

93. К изучению функционального состояния первично-мышечного аппарата у спортсменов (Журнал Серия биологическая «Известия академии наук Грузинской ССР». 1979. том 5, №3).

94. Изучение адаптационной способности организма на дозированную физическую нагрузку на санаторной этапе реабилитации у больных перенесших инфаркт миокарда. (Соавторы - Т. Вацадзе, Н. Нижарадзе, В. Литанишвили, Г. Жгенти, Г. Коринтели и др. Материалы VII съезда терапевтов

Грузии. Тбилиси, 1979.)

95. К вопросу изучения физического развития и функционального состояния сердечно-сосудистой системы у школьнико-футболистов (Соавторы – Р. Окросцваридзе, С. Ахобадзе, Л. Капцова. В кн: Медицинские аспекты и пути оптимизации физического воспитания детей. Тезисы докладов Харков. 1979).

96. Организационные аспекты физической реабилитации больных хронической ишемической болезнью сердца в условиях поликлинического лечения (Соавторы – Н. Шарашенидзе, Э. Гамбарова, Н. Тархнишвили, М. Гуниашвили и др. Тезисы докладов XI Республиканской научной конференции «Современные проблемы лечения и реабилитаций» Киев, 1979).

97. Некоторые вопросы физической реабилитации больных инфарктом миокарда. (Соавторы – Г. Цинцадзе, Т. Бегишвили, Т. Баиндуров, Р. Мелия, Р. Кевлишвили. Тезисы докладов XI Республиканской научной конференции «Современные проблемы лечения и реабилитаций» Киев, 1979).

98. Некоторые вопросы кардиодинамики у спортсменов (Тезисы научных сообщений второго конгресса общества физиологических наук. София, 1979).

99. Об эффективности лечебной физкультуры при физической реабилитации больных бронхиальной астмой (Соавторы - Л. Шенгелия, М. Хундадзею Тезисы III симпозиума allerгических и иммунологических обществ социалистических стран Сухуми, 1979).

100. Some problems of testing of sportsmen (World a scientific congress „Sport in modern society,, Third subjectarea (s. 3356. Tbilisi. USSR. 1980).

101. Динамика физического развития лиц зрелого и

пожилого возраста в связи с занятием физической культуры.
(Соовторы – О. Кокая, К. Матиашвили, Н. Деметрадзе, С. Ахобадзе, Л. Гнолидзе. Труды сборника Тбилисского мединститута «Вопросы возрастной медицины», 1980, том XXX, I-часть).

102. Some questions of sportsmen physical efficiency. (Тезисы III национального конгресса физиологических наук. Г. Пловдив, Болгария, 1980).

103. Medico-pedagogical control during training of light-class athletes. (K. Matiashvili, T. Shonia et all. World scientific congress „Sport in modern society,, Third subjectarea (s. 64) Tbilisi, USSR, 1980).

104. სარეაბილიტაციო საჭმლების მუშაობის გამოვლენების შესახებ (თანაავტორები – კ. გამრეკელი, ურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1980, №2).

105. Исследование вегетативной нервной системы у спортсменов. (Журнал «Теория и практика физической культуры» М. 1980, №4).

106. Некоторые вопросы тестирования спортсменов (Сборник научных трудов – «Биология, Биомеханика, Биохимия, Медицина физиологии» третье направление, М. 1980).

107. Некоторые вопросы организации двигательного режима больных перенесших инфаркт миокарда (Соовторы – Т. Топурия, А. Кавкасидзе, Ш. Чхеидзе, И. Багдасарова. Материалы научной конференции «Актуальные проблемы кардиологии», Цхалтубо, 1980).

108. Комплексное функциональное исследование спортсменов. Тбилиси, 1981.

109. Об эффективности закаливания детей-воспитанников детского сада (Соовторы – М. Ломидзе, Г. Гвелесиани, М. Беридзе, Н. Мукерия, П. Зубиашвили, Д. Джавахишвили и др. Тезисы докладов II Всесоюзного съезда по лечебной физкультуре и

спортивной медицине. Баку, 1981).

110. გულის კუნთის ინფარქტით დაავადებულთა რეაბილიტაციის შესახებ (თანაავტორები – კ. ლითანიშვილი, თ. ვაწაძე, ნ. ნიუარაძე, გ. ბრეგაძე. ურნალი „საბჭოთა ბედიცინა“, 1981, №3).

111. Некоторые вопросы организации восстановительного лечения больных с нарушением мозгового кровообращения. (В кн: Организация, нормирование труда в учреждениях и отделениях восстановительного лечения и долечивания. М. 1981).

112. Об эффективности длительных занятий в группах здоровья лиц зрелого и пожилого возраста. (Соовторы – О. Кокая, К. Матиашвили, Н. Деметрадзе, С. Ахобадзе, Л. Гнолидзе и др. Тезисы II Всесоюзного съезда по лечебной физкультуре и спортивной медицине. Баку, 1981).

113. რესპუბლიკაში სპორტული მედიცინის განვითარების პერსექტივები (ურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1982, №3).

114. О применении клино-ортостатической пробы в практике спортивной медицины. (Тезисы докладов XII республиканской конференции. Таллин, 1982).

115. К характеристики функционального состояния организма высоко квалифицированных спортсменов (Материалы I съезда по спортивной медицине и лечебной физкультуре Грузинской ССР, посвященной 60-летию образования СССР. Тбилиси, 1982).

116. Гемодинамика при постуральных воздействиях (Материалы I съезда кардиологов Грузии, Тбилиси, 1982).

117. Оздоровительное влияние физических упражнений (Соовторы – О. Кокая, К. Матиашвили, Н. Деметрадзе, С. Ахобадзе, Л. Гнолидзе, А. Балуашвили. Журнал «Теория и практика физической культуры» М. 1982. №12).

118. მიზანი – მოსახლეობის პიგიერუ ცოდნის ამაღლება (ქურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1983, №1).

119. О применении вибрационного массажа в комплексной физической реабилитации больных с нарушением мозгового кровообращения. (Соавторы – В. Габашвили, Б. Вашакидзе. Материалы конференции – «Принципы и методы профилактики и терапии нефармакологическими средствами. Цхалтубо, 1983).

120. Некоторые результаты физической реабилитации больных инфарктом миокарда в фазе реконвалесценции (Соавторы – В. Кавтарадзе, В. Литанишвили, Т. Вацадзе, Н. Нижарадзе и др. Журнал «Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физкультуры». М. 1983, №3).

121. Функциональная проба сердечно-сосудистой системы для исследования физкультурников и спортсменов, здающих норматива ГТО. Тезисы I Всесоюзной конференции «Медицинские проблемы массовой физической культуры». Таллин, 1983).

122. მასაჟი (წიგნი – ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია. 1983, ტომი 6, გვ. 480-481).

123. მექანოერაპია (წიგნი – ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია, 1983, ტომი 6, გვ. 627-628).

124. Диспансерный метод в профилактике ишемической болезни сердца и артериальной гипертонии (Соавторы – Ш. Шургая, Т. Топурия, Т. Бегишвили. Тезисы докладов пленума правления Всесоюзного научного общества кардиологов. М. 1983).

125. Закаливание детей до школьного возраста в условиях г. Тбилиси (Соавторы – К. Матиашвили, С. Ахобадзе, М. Ломидзе, З. Сопромадзе. Тезисы докладов Всесоюзной научно-практической конференции – «Гипокинезия и спортивная гиперкинезия растущего организма и их коррекция». Ташкент, 1983).

126. Оценка состояния тренированности по данным функционального исследования организма спортсмена. (Соавторы – О. Кокая, К. Матиашвили, Л. Гнолидзе, Г. Долидзе. Тезисы докладов VII научно-практической конференции по проблемам физического воспитания и спортивной медицине на Севере. Архангельск, 1984).

127. სამჯურნალო ფიზკულტურის როლი სამედიცინო რეაბილიტაციაში (ქურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1984, №2).

128. გიორგი მდებრიშვილი (წიგნი „ქართული, საბჭოთა ენციკლოპედია“, 1984, ტომი 7. გვ. 236).

129. ორგანიზმის გამოწროვა (წიგნი „ქართული, საბჭოთა ენციკლოპედია“, 1984, ტომი 7. გვ. 562).

130. Об изучении физической работоспособности у спортсменов по тесту PWC₁₇₀. (Журнал «Теория и практика физической культуры» М. 1984. №7).

131. Роль и место лечебной физкультуры в комплексной реабилитации больных с заболеванием сердечно-сосудистой системы. (Соавторы – В. Литанишвили, Н. Нижарадзе, Л. Сехниашвили, М. Николаишвили. Материалы четвертой научно-практической конференции, четвертого главного управления МЗ ГССР. Гагра, 1984).

132. ფიზიკური კულტურა – ჯანმრთელობის საჭიბდარია (წიგნი „საოჯახო მედიცინა“ გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1984).

133. სამედიცინო რეაბილიტაცია – თანამედროვე მოთხოვნილებათა დონეზე (ქურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1985, №3).

134. Динамика некоторых морфо-функциональных показателей у лиц среднего и пожилого возраста в связи с длительным занятием физическими упражнениями в группах

«Здоровья». (Соовторы – Л. Гнолидзе, Тезисы докладов научной сессии научно-исследовательского института экспериментальной и клинической терапии. Тбилиси, 1985).

135. К изучению фазового анализа левого желудочка сердца у спортсменов (Известия академии наук ГССР серия биологическая, 1985, №6, том.11)

136. Динамическая спирометрия (Журнал «Теория и практика физической культуры» М. 1986. №6).

137. ფიზიკური კულტურა - მედიცინული და პროფესიული საშუალებაა (კურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1986, №5).

138. Сравнительная оценка функционального состояния организма спортсменов с разной направленностью тренировочного процесса. (Тезисы докладов XII республиканской научной конференции по спортивной медицине и лечебной физкультуре. Таллин, 1986).

139. Изучение функционального состояния нервно-мышечного аппарата у спортсменов (Соовторы – К. Матиашвили, (Тезисы докладов I республиканского съезда по лечебной физкультуре и спортивной медицине. Рига, 1986).

140. გამაჯანსაღებელი ფიზიკური კულტურა საშუალო და ხეირ ასაკში (გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1986წ.).

141. საექიმო კონტროლი და ჭაბუკი ფეხბურთელი (თანავგორები – თ. ქუთათელაძე, რ. ოქროცვარიძე. გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“, თბილისი, 1986წ.).

142. Физической терапия больных при обострении остеохондроза позвоночника в условия поликлинического лечения (Соовторы – Т. Бегишвили, Л. Сехниашвили, И. Багдасарова, М. Матиашвили, М. Соколова. Материалы V юбилейной научно-практической конференции. IV главное управление при МЗ ГССР.

Борджоми-Ликани, 1987).

143. Некоторые аспекты применения функциональных проб сердечно-сосудистой системы при массовой врачебном контроле лиц, занимающихся физкультурой и спортом (Соовторы – О. Кокая, К. Матиашвили, С. Ахобадзе, Т. Кутателадзе. Тезисы докладов III Всесоюзного съезда специалистов по лечебной физкультуре и спортивной медицине. Ростов на Дону, 1987).

144. Функциональное состояние сердечно-сосудистой системы у спортсменов (Сборник трудов «Актуальные вопросы терапии». Тбилиси, 1987).

145. Физическая реабилитация экзогенно-конституциональной формы ожирения в комплексе с национальной Грузинской диетой (Соовторы – Л. Шенгелия, Л. Топуридзе. Тезисы IV Варненского международного симпозиума. Болгария, Варна, 1988).

146. Данные вречебных исследований влияния расширенной программы по физическому воспитанию на организм детей до школьного возраста (Соовторы – З. Сопромадзе, Н. Деметрадзе. Тезисы докладов II республиканского съезда по лечебной физкультуре и спортивной медицине. Проблема врачебного – физкультурная служба и всеобщая диспансеризация населения. УССР, Винница, 1988).

147. Некоторые аспекты врачебного контроля студентов при занятиях физической культурой (Соовторы – О. Кокая, Г. Долидзе. Тезисы докладов IV республиканской научно-методической конференции, Тбилиси, 1988).

148. Самоконтроль (Журнал «Здоровье», М.1988).

149. Восстановительное лечение бывших спортсменов после перенесения острого инфаркта миокарда на стационарном этапе (Соовторы – В. Литанишвили, М. Джугели, Д. Хвитария,

М. Мамичеишвили, Д. Трапаидзе. Материалы VIII съезда терапевтов Грузии. Кутаиси, 1988).

150. ფიზიულტერელებისა და სპორტსმენების გულსისხლძარღვთა სისტემის ფუნქციური მდგრადეობის შესწავლა კუნთურ მუშაობასთან დაბავშირებით (თანაავტორები – ო. კოკაია, კ. მათიაშვილი, ნ. დემეტრაძე, ს. ახობაძე, პ. კასრაძე და სხვ. ჟურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1988, №6).

151. ავადმყოფის რეაბილიტაცია თავის ტვინის სისხლის მიმოქცევის მოშლის დროს (ჟურნალი „საბჭოთა მედიცინა“, 1989, №2).

152. ეოფილ სპორტსმენთა რეაბილიტაცია მიოკარდოუმის მწვავე ინფარქტის გადატანის შემდეგ (თანაავტორები – ვ. ლიოთანიშვილი, მ. ჯუღელი, დ. ხვითარია, ნ. ნიუარაძე და სხვ. ჟურნალი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე. 1989, 136, №2).

153. Исследование сердечно-сосудистой системы различными функциональными пробами у спортсменов в процессе физического воспитания. (Соавторы – Г. Долидзе, З. Пхаладзе, Л. Пецхверия. В кн: Роль физической культуры и спорта в формировании здорового образа жизни студенческой молодежи медицинских вузов, Барнаул, 1989).

154. Эффективность малоинтенсивных велотренировок, применяемых в фазе конвалесценции больных острой инфарктом с неблагоприятным прогнозом (Соавторы – М. Николаишвили, В. Литанишвили, Д. Хвитария, З. Пагава. Тезисы III республиканской конференции кардиологов, Литва, Каунас, 1990).

156. ქალი და თანამედროვე სპორტი თანაავტორი გ. ბაქრაძე, გამომცემლობა „ცოდნა“, თბილისი, 1990 წ.

157. მიოკარდიუმის ინფარქტ-გადატანილი ავადმყოფთა ზოგიერთი კლინიკური და ელექტროკარდიოგრაფიული მაჩვე-

ნებლების დინამიკა ადრეულ გელოზორთნის დროს (თანაავტორები – ზ. ფალავა, მ. ნიკოლაიშვილი, დ. ხვითარია, ნ. დუმბაძე და სხვ. „საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე“. 1990 წ. №1. გ. 140).

158. როგორ ვებრძოლოთ ართოზს (თანაავტორები – ო. ლლონტი, პ. კასრაძე. ჟურნალი „საქართველოს სამედიცინო მოამბე“ თბილისი, 1991 წ. №5-6).

159. ფიზიკური კულტურა ჯანმრთელობის საწინდარია (გამომცემლობა „საოჯახო მედიცინა“, თბილისი, 1991წ.).

160. Эффективность профилактического лечения средствами физического воспитания. Тезисы Всеоюзной научно-практической конференции, Саратов, 1991.

161. К изучению эхокардиографии у спортсменов (журналл, Биологическая серия АН Грузии. 1991, №3, том.17).

162. Влияние этапного лечения стационар-санатории на некоторые показатели велоэргометрической пробы у больных перенесших инфаркт миокарда (соавторы – З. Пагава, Б. Бурдиашвили, Д. Хвитария, Н. Думбадзе и др. Тезисы докладов I съезда кардиологов Казахстана, 1992, том. 3).

163. გულის იშემით დაავადებულთა რეაბილიტაცია (ჟურნალი „საქართველოს სამედიცინო მოამბე“, 1992 წ. №6).

164. ოსთეოართოზით დაავადებულ ავადმყოფთა ადგენით მკურნალობაში გამოყენებულ ზოგიერთ პრეპარაციების ეფექტურობა (თანაავტორები – კ. მათიაშვილი, ო. კოკაია, ო. ლლონტი, ს. ახობაძე, ნ. დემეტრაძე, დ. გნოლიძე, პ. კასრაძე და სხვ. ჟურნალი „საქართველოს სამედიცინო მოამბე“ 1993 წ. №4).

165. ფიზიულტერასა და სპორტში მომეცადინე პირთა სამედიცინო ჯგუფებად დაყოფის ახალი სქემა (ჟურნალი „საქართველოს სამედიცინო მოამბე“ 1993 წ. №5).

166. კინგზოფილია აღდგენითი მკურნალობის პროცესში (თანაავტორები – ნ. ქორქოლაძე, გ. გვილავა, თ. ქორქოლაძე. ჟურნალი „საქართველოს სამედიცინო მოამბე“, 1994წ. №3-4).

167. წიგნში 13 ვერაგი დაავადება „უმოძრაობა ჩვენი საუკუნის დაავადება“ (გამომცემლობა „საქართველო“, თბილისი, 1994წ.).

168. ტესტირების მეთოდის მნიშვნელობა სამხედრო მოსამსახურეთა საექიმო შემოქმების დროს (თანაავტორები – ნ. ტატიშვილი, კ. მათიაშვილი, დ. ხვედელიანი. მოხსენებათა მასალები სამეცნიერო კონფერენციის „სამხედრო მედიცინის აქტუალური საკითხები“ თბილისი, 1995წ.).

169. Результаты врачебного контроля лиц среднего и старшего возраста в процессе длительных занятий оздоровительной физкультурой (соавторы – Г. Долидзе, З. Пхаладзе, С. Ахобадзе. Материалы I международной научно-практической конференции. Львов, 1995).

170. თანამედროვე სამედიცინო რეაბილიტაციის ძირითადი მიმართულებანი (თანაავტორები – რ. ხელურიანი, დ. ხვედელიანი. „თბილისის რეაბილიტოლოგთა სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენციის შრომათა კრებული“, 1996წ.).

171. სპორტული რეაბილიტაციის აქტუალური საკითხები (თანაავტორები – თ. ქუთათელაძე, ზ. სოფრომაძე, ლ. ფოცხვერია. „თბილისის რეაბილიტოლოგთა სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის შრომათა კრებული, 1996წ.).

172. ოსთეოზროვოზით დაავადებულ ავადმყოფთა ფუნქციური მდგომარეობის დინამიკა ფიზიკური რეაბილიტაციის დროს (თანაავტორები – ს. ახობაძე, კ. გასრაძე, ზ. სოფრომაძე, ლ. ფოცხვერია. ხვედელიანი, ნ. ჭაბაშვილი, ა. გოგელია. თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის სამეცნიერო შრომათა კრებული. 1996წ. ტომი XXXII).

173. სპორტსმენთა შორის საშუალო დინამიკური არტერიული სისხლის წნევის ცვლილებები ფიზიკურ დატვირთვასთან დაკავშირებით (თანაავტორები – კ. მათიაშვილი, გ. დოლიძე, დ. ხვედელიანი, ლ. გნოლიძე, ლ. ფოცხვერია, ს. ახობაძე და სხვ. თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

174. სპორტსმენთან შორის „ორმაგი წარმოებულის“ შესწავლის საკითხისათვის (თანაავტორები – კ. მათიაშვილი, დ. ხვედელიანი, ლ. ფოცხვერია, ს. ახობაძე, გ. დოლიძე, ზ. ფხალაძე და სხვ. თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

175. ართოზით დაავადებულ ავადმყოფების მედიკამენტოზური მკურნალობა (თანაავტორები – თ. კოგაია, ს. ახობაძე, კ. კასრაძე, დ. ხვედელიანი, ნ. ჭაბაშვილი და სხვ. თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

176. პიპოდინამია როგორც ადამიანის ჯანმრთელობის რისკ ფაქტორი (თანაავტორი – ა. ადამია, თ. ლორთქიფანიძე, გ. დოლიძე, ზ. ფხალაძე. თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

177. ოსთეოართოზით დაავადებულ ავადმყოფთა ორგანიზმის ზოგიერთი ფუნქციური პარამეტრების ცვლილებები აღდღენითი მკურნალობის დროს (თანაავტორები – ს. ახობაძე, დ. ხვედელიანი, თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

178. ოსტეოართოზით დაავადებულ ავადმყოფთა აღდგენით მკურნალობაში პრეპარატ ტონერდესის გამოყენების შესახებ (თანაავტორი – ლ. შენგელია, თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

179. ფიზიკური მუშაობის უნარის განმსაზღვრელი

ტესტის PWC₁₇₀ მოდიფიცირების საკითხისათვის (თბილისის საერო ინსტიტუტის შრომათა კრებული „გაენათის მოამბე“, 1997 წ.).

180. Movement regime issues in patients with myocardial infarction. (D. Khvedeliani, T. Svanishvili, Materials of the Conference – Problems and prospects of cardiac rehabilitation in Georgia. Tbilisi, 1997).

181. მოტორული დეფიციტის ფიზიკური რეაბილიტაციის შესახებ თავის ტვინში სისხლის მიმოქცევის მოშლის შემთხვევაში (თანაავტორები – ნ. ნინუა, ზ. სოფრომაძე, დ. ხვედელიანი, ს. ახობაძე, ა. მიქაბერიძე). შრომათა კრებული „მედიცინის აქტუალური საკითხები“ მიძღვნილი ს. ყიფშიძის დაბადებიდან 110 წლისადმი, თბილისი, 1998წ.).

182. Some ideas concerning physical Loading of a patient after infectious hepatitis (თანაავტორი თ. სვანიშვილი, თეზისი, სიმპოზიუმის მასალები. თბილისი, 1998, 29-30 მაისი).

183. ცხვირის ლორწოვანი გარსის რეცეპტორების ანესთეზიის გავლენა გულის ელექტრულ აქტივობაზე (თანაავტორები – გ. ელიავა, მ. კუპატაძე, თ. სვანიშვილი, ნ. მეკოქიშვილი, გ. რედკო და სხვ. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სამეცნიერო შრომათა კრებული, 1998წ. ტომი XXXIV)

184. მიოკარდიუმის ინფარქტით დაავადებულ ავადმყოფთა მოძრაობის რეაგიმის საკითხისათვის (კონფერენციის მასალები - „რეაბილიტაციის პრობლემები და პერსპექტივები საქართველოში“, 1999წ.).

185. სისტოლური არტერიული წნევის რეგულაციის ზოგიერთი რეფლექსური მექანიზმი (თანაავტორები – გ. ელიავა, ნ. ჭაბაშვილი, თ. სვანიშვილი მ. კუპატაძე. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სამეცნიერო საიუბილეო შრომათა კრებული, 1999წ. ტომი XXXV)

186. უმოძრაობა და სიმსუქნე ინფარქტის საწინდარია (ბუკლეტი, თბილისი, 1999წ.).

187. ფიზიკური დატვირთვა, როგორც დიაგნოსტიკის, პროგნოზირების, მკურნალობასა და პროფილაქტიკის საშუალება. (თანაავტორი – ნ. ჭაბაშვილი. ჟურნალი „საქართველოს სამედიცინო მოამბე“, 2000 წ. №1-2).

188. რეზისტული დატვირთვის გავლენა სუნთქვის აპარატზე. (თანაავტორები – გ. ელიავა, ნ. ჭაბაშვილი თ. სვანიშვილი, მ. კუპატაძე. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სამეცნიერო შრომათა კრებული, 2000წ. ტომი XXXVI)

189. ფიზიკური მუშაობის უნარის განსაზღვრის მნიშვნელობა ადამიანის ორგანიზმის ფიზიკური მდგომარეობის შეფასებაში (თანაავტორები – კ. მათიაშვილი, დ. ხვედელიანი, ს. ახობაძე, ზ. სოფრომაძე, ნ. ჭაბაშვილი, ლ. გნოლიძე, პ. კასრაძე, თ. სვანიშვილი. სასწავლო მეთოდური და სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენციის თეზისები მიძღვნილი სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის 70 წლისთავისადმი. თბილისი, 2000წ.).

190. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ფუნქციური სინჯების როლი ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების საქმეში (თანაავტორები – ნ. ჭაბაშვილი, კ. მათიაშვილი, დ. ხვედელიანი, ზ. სოფრომაძე სასწავლო მეთოდური და სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენციის თეზისები მიძღვნილი სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის 70 წლისთავისადმი. თბილისი, 2000წ.).

191. მორეული ნაოსნობის ზოგიერთი სამედიცინო პრობლემების შესახებ (თანაავტორი – მ. მაძღარიშვილი, თბილისის საერო ინსტიტუტის „გაენათის“ სამეცნიერო შრომათა კრებული, 20001წ.).

192. სპორტსმენთა ფიზიკური მუშაობის უნარის

განსაზღვრის თანამედროვე მეთოდების შესახებ (თანაავტორები – დ. ხელიანი, ნ. ჭაბაშვილი, ზ. სოფრომაძე. **Вкн: Труды III международной конференции ученных-медиков стран Черноморского Бассейна. «Актуальные вопросы клинической, теоретической медицины и биологии» Цхалтубо, 2001).**

193. ადამიანის ორგანიზმის ფიზიკური მდგომარეობის შეფასების სამი მხარე (თბილისის საერო ინსტიტუტის „გაენათის“ სამეცნიერო შრომათა კრებული, 2001წ.).

194. სპორტსმენთა ზოგიერთი პემოდინამიკური მაჩვენებლების დინამიკა აღდგენით პერიოდში (თანაავტორები – დ. ხელიანი, ნ. სოფრომაძე, ნ. ჭაბაშვილი, დ. გნოლიძე, პ. კასრაძე. თბილისის საერო ინსტიტუტის „გაენათის“ სამეცნიერო შრომათა კრებული, 2001წ.).

195. სპორტსმენთა არიტმიების შესახებ (თანაავტორი – მ. მათიაშვილი. თბილისის საერო ინსტიტუტის „გაენათის“ სამეცნიერო შრომათა კრებული, 2001წ.).

196. არტერიული წნევა და ფიზიკური დატვირთვა (თანაავტორები – დ. ხელიანი, ზ. სოფრომაძე, ნ. ჭაბაშვილი, მ. მაძლარიშვილი, მ. მათიაშვილი, თ. სვანიშვილი. „საქართველოს სამედიცინო მომბეჭ“, 2001წ. №1-2).

197. სამკურნალო ვარჯიში ავადმყოფის ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების ერთ-ერთი ძირითადი საფუძველია (თანაავტორები – ნ. ჭაბაშვილი, დ. ხელიანი. წიგნში „ფიზიკური ფაქტორები და ადამიანის ჯანმრთელობა“ საერთორისო სიმპოზიუმის მასალები, თბილისი, 2002წ.).

198. სასუნთქი გზების როლი სუნთქვითი სინუსური არიტმიის ჩამოყალიბებაში (თანაავტორები – გ. ელიავა, ნ. ჭაბაშვილი, ლ. ბერულავა. თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის შრომათა კრებული. 2002 წ. ტ. XXXVIII).

199. პროფესიული და მასობრივი სპორტით მომეცადინე

პირთა ფიზიკური მუშაობის უნარის განსაზღვრის მეთოდების შედარებითი შეფასება. (თანაავტორები – დ. ხელიანი, ნ. ჭაბაშვილი, ზ. სოფრომაძე, პ. კასრაძე. თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის შრომათა კრებული. 2002 წ. ტ. XXXVIII).

200. სწორი სუნთქვა ჯანმრთელობის საწინდარია (ჟურნალი „პრევენცია, კულტურა, კომუნიკაცია, თბილისი, 2002 წ. №2).

201. მოსახლეობაში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება ნომერ პირველი პრობლემა (ჟურნალი „პრევენცია, კულტურა, კომუნიკაცია, თბილისი, 2003 წ. №2).

202. საექიმო კონტროლი – ბავშვთა და მოზარდთა სპორტის მეცნიერული საფუძველია პრაქტიკული სამეცნიერო კონფერენცია - „ოლიმპიზმი, ოლიმპიური მოძრაობა და ბავშვთა-მოზარდთა სპორტი – თბილისი, თებისები, 2004წ.“).

203. რა უნდა იცოდეს ოჯახის ექიმმა (ჟურნალი „ჯანმრთელი სიცოცხლე“ თებისები, თბილისი, 2005წ. №4).

204. Влияние кинезотерапии на динамику сахара в крови у больных сахарным диабетом I типа. (журнал «Биологическая серия А известия» академии наук Грузии. статья, Тбилиси, 2006.№32).

205. კინეზოთერაპია (თანაავტორები – ნ. ჭაბაშვილი, დ. ხელიანი, ზ. სოფრომაძე, თ. სვანიშვილი. თბილისი, 2006 წ.).

206. ვარჯიშები, პროსტატიტის, პროსტატისა და სექსუალური დარღვევების დროს (თანაავტორები – კ. მათიაშვილი, ზ. კახაბრიშვილი, გ. ელიავა, პ. კასრაძე. გამომცემლობა „საქართველოს სარისხის მართვის უნივერსიტეტი“ თბილისი, 2007 წ.).

207. რეაბილიტაცია – აღდგენითი მკურნალობა (თანაავტორები – ნ. ჭაბაშვილი, ზ. სოფრომაძე, ზ. კახაბრიშვილი, ა. გოგელია, მ. მათიაშვილი, გ. ელიაგა, პ. კასრაძე, თ. სვანიშვილი, ლ. თათარაძე. გამომცემლობა „საქართველოს ხარისხის მართვის უნივერსიტეტი“. ობილისი, 2007 წ.).

208. სპორტული მედიცინის საფუძვლები (თანაავტორები – ნ. ჭაბაშვილი, ზ. კახაბრიშვილი, ზ. სოფრომაძე, პ. კასრაძე, გ. ელიაგა, თ. სვანიშვილი, ლ. თათარაძე. გამომცემლობა „საქართველოს ხარისხის მართვის უნივერსიტეტი“. ობილისი, 2007 წ.).

209. Физическая работоспособность спортсменов
(Совторы - З. Сопрмадзе, З. Кахабришвили, Т. Сванишвили, Л. Масхулия. Журнал „GEORGIAN MEDICAL NEWS”, Тбилиси, 2009, №1).

210. სპორტული მედიცინის სატკივარი – თანაავტორები – თ. ხოფერია, ზ. კახაბრიშვილი, მ. რუხაძე (ჟურნალი – „საქართველო სამედიცინო ჟურნალი“ №4, 2008 წ.).

ქურნალებსა და გაზეთებში გამოქვეყნებული სამეცნიერო კოკულარები და საკრობლემო წერილები

1. დილის პიგიენური ტანგარჯიში და მისი გამაჯანსაღებელი მნიშვნელობა -(გაზეთი „ლელო“, 26. II. 1953 წ.).
2. სპორტი სუნთქვა და მისი მნიშვნელობა სპორტსმენისათვის - (გაზეთი „ლელო“, 5. VII. 1953 წ.).
3. სპორტული თვითკონტროლი - (გაზეთი „ლელო“, 11. X. 1953 წ.).
4. სპორტული ტრაგმა და მისი მიზეზები - (გაზეთი „ლელო“, 16. VIII. 1953 წ.).
5. სპორტსმენის პიგიენა - (გაზეთი „ლელო“, 30. XII. 1953 წ.).
6. ალკოჰოლი წამლავს ადამიანის ორგანიზმს - (გაზეთი „ლელო“, 19. I. 1954 წ.).
7. რა უნდა იცოდეს სპორტსმენმა რეჟიმის შესახებ - (გაზეთი „ლელო“, 1. IV. 1954 წ.).
8. რა უნდა ვიცოდეთ ორგანიზმის გაპაუპის შესახებ - (გაზეთი „ლელო“, 27. IV. 1954 წ.).
9. ექიმის მოვალეობანი სპორტსმენთა სამედიცინო უზრუნველყოფის დროს - (გაზეთი „ლელო“, 25. VII. 1954 წ.).
10. სპორტსმენის კომპლექსური სამედიცინო გამოკლევა - (გაზეთი „ლელო“, 6. III. 1955 წ.).
11. სპორტსმენის გადაწყრთნა - (გაზეთი „ლელო“, 20. IV. 1955 წ.).
12. თვითმასავი - (გაზეთი „ლელო“, 20. IV. 1955 წ.).
13. სპორტულ დაზიანებათა მიზეზები და მათი პროფილაქტიკა - (გაზეთი „ლელო“, 4. VII. 1955 წ.).
14. ფიზიკური გარჯიში და ასაკი - (გაზეთი „ლელო“, 16. V. 1957 წ.).

15. რა უნდა იცოდეს სპორტსმენმა წონის დაკლების შესახებ თანააგტორი ვ. ქუხიანიძე - (გაზეთი „ლელო“, 9. I. 1958 წ.).
16. სტარტული მდგომარეობის შესახებ - (გაზეთი „ლელო“, 18. I. 1958 წ.).
17. სპორტული მედიცინის მეთორმეტე საიუბილეო კონგრესი - (გაზეთი „ლელო“, 22. VI. 1958 წ.).
18. საექიმო-ფიზკულტურის დისპანსერი - (გაზეთი „ლელო“, 28. VI. 1958 წ.).
19. ძველი ჩინური პიგიენური ტანვარჯიში ხანდაზმულ პირთათვის - (გაზეთი „ლელო“ 26. V. 1959 წ.).
20. რა უნდა იცოდეს სპორტსმენმა რაციონალური კვების შესახებ - (გაზეთი „ლელო“, 9. VII. 1960 წ.).
21. ვიტამინებისა და ცილვანი პრეპარატების მნიშვნელობა სპორტსმენისათვის - (გაზეთი „ლელო“, 11. X. 1960 წ.).
22. სპორტული მედიცინის კონგრესზე - (გაზეთი „ლელო“, 18. X. 1960 წ.).
23. ახალი სამეცნიერო-სამედიცინო საზოგადოება - (გაზეთი „ლელო“, 4. V. 1960 წ.).
24. თანამედროვე სპორტული მედიცინის მიზანი და ამოცანები - (გაზეთი „ლელო“, 10. VIII. 1961 წ.).
25. წვრთნა და ფიზიკური დატვირთვა - (გაზეთი „ლელო“, 28. X. 1961 წ.).
26. მედიცინა შველის სპორტსმენს - („ახალგაზრდა კომუნისტი“, 14. XII. 1961 წ.).
27. თანამედროვე სპორტული მედიცინის მეცნიერული საფუძვლები - (გაზეთი „ლელო“, 8. IV. 1962 წ.).
28. სპორტული მედიცინის ფედერაციის პლენუმზე - (გაზეთი „ლელო“, 21. VI. 1962 წ.).
29. სპორტული მედიცინის კონფერენციაზე - (გაზეთი „ლელო“, 9. I. 1963 წ.).
30. კომპლექსური საექიმო შემოწმებისათვის - (გაზეთი „ლელო“, 17. I. 1963 წ.).
31. პირველ ეპროპულ კონგრესზე - (გაზეთი „ლელო“, 3. VIII. 1963 წ.).
32. სამედიცინო უზრუნველყოფის შედეგები - (გაზეთი „ლელო“, 11. IX. 1963 წ.).
33. **Пулс мастер-врач – (газета «Советский спорт», 12. X. 1963 წ.).**
34. სპორტული მედიცინის მუშაკთა ძირითადი ამოცანები - (გაზეთი „ლელო“, 24. X. 1963 წ.).
35. **Врач и спортсмен - (газета «Молодежь Грузии», 5. III. 1964 წ.).**
36. **Диагноз должен быть точным - (газета «Советский спорт», 25. III. 1964 წ.)**
37. საექიმო კონგროლი აუცილებელია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 24. X. 1964 წ.).
38. მოსწავლეთა ფიზიკური აღზრდა - (გაზეთი „თბილისი“, 16. II. 1964 წ.).
39. საექიმო კონგროლი ებმარება ფეხბურთელს - (გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“ 3. VIII. 1965 წ.).
40. **Ожирение – это болезнь - (газета «Вечерний Тбилиси», 28. XII. 1965 წ.).**
41. **Физические упражнения и сердце - (газета «Вечерний Тбилиси», 9. XII. 1965 წ.).**
42. **Гигиенический режим - (газета «Вечерний Тбилиси», 25. XII. 1966 წ.).**
43. მოსწავლეთა ფიზიკური ვარჯიშების საფუძვლები - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 2. II. 1966 წ.).

44. **Медицина, актер, балет...** - (газета «Вечерний Тбилиси», 5. VIII. 1966 №).
45. **Постежимое непостоянство** - (газета «Советский спорт», 13. I. 1967 №).
46. **Физкультура лечит паралич** - (газета «Вечерний Тбилиси», 6. V. 1967 №).
47. სპორტსმენების კარგი სამედიცინო უზრუნველყოფა - (გაზეთი „ლელო“, 18. VI. 1967 №).
48. **Диагноз может быть ошибочным** - (газета «Советский спорт», 23. XI. 1967 №).
49. მოითხოვს დიდ ყურადღებას - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 14. II. 1968 №).
50. ეს დიდი საქმეა - (გაზეთი „ლელო“, 25. IV. 1968 №).
51. ეს იპყრობს დიდ ყურადღებას - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 23. V. 1968 №).
52. იარეთ ფეხით თუ გინდა რომ იყო ჯანმრთელი - (გაზეთი „თბილისი“, 14. VI. 1968 №).
53. **Молоток – выбратод** - (газета «Вечерний Тбилиси», 14. VI. 1968 №).
54. **Факты против факультатива** - (газета «Советский спорт», 7. VI. 1968 №).
55. სამკურნალო ფიზკულტურა და აღდგენითი მკურნალობა - (გაზეთი „სახალხო ჯანმრთელობა“, 12. XII. 1968 №).
56. სპორტული დახელოვნების საფუძვლები - (გაზეთი „თბილისი“, 20. I. 1969 №).
57. მასაჟის სიკეთე - (გაზეთი „კომუნისტი“, 24.I.1969 №).
58. ყველა დაწესებულებებში საწარმოო ტანგარჯიში - (გაზეთი „სახალხო ჯანმრთელობა“, 18. III. 1969 №).
59. რეჟიმის დაცვა მიღწევის საწინდარია - (გაზეთი „სახალხო ჯანმრთელობა“, 20. III. 1969 №).
60. სპორტი და გული - (გაზეთი „სახალხო ჯანმრთელობა“, 29. II. 1969 №).
61. **Проблемы вузовского спорта** - (газета «Заря Востока», 17. IV. 1969 №).
62. **Режим – это культура** - (газета «Футбол-Хоккей», 20. IV. 1969 №).
63. სპორტსმენის ფსიქოლოგიური მომზადება - (გაზეთი „სახალხო ჯანმრთელობა“, 21. V. 1969 №).
64. სპორტსმენის აღზრდა-სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის განუყოფელი ნაწილია - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 21. V. 1969 №).
65. ბავშვის ორგანიზმი და ფიზიკური ვარჯიში - (გაზეთი „თბილისი“, 8. IX. 1969 №).
66. ყოველი სტუდენტი უნდა იყოს სპორტსმენი - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 1. X. 1969 №).
67. ვ.ი. ლენინი და ფიზიკური კულტურა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 24. XII. 1969 №).
68. მეტი ყურადღება სპორტულ მუშაობას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 31. XII. 1969 №).
69. აქტუალური პრობლემების გადასაწყვეტად - (გაზეთი „ლელო“, 2. VI. 1970 №).
70. **Вопреки логики** - (газета «Советский спорт», 9.VII.1970 №).
71. თუ ივარჯიშებ - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 14. VII. 1970 №).
72. სპორტსმენი, მწვრთნელი, ექიმი - (გაზეთი „კომუნისტი“, 9. IX. 1970 №).

73. ამოცანა – სპორტსმენის მომზადება - (გაზეთი „ლელო“, 19. I. 1971 წ.).
74. სტუდენტი და ფიზიკური კულტურა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 12. II. 1971 წ.).
75. **Движение – это жизнь** - (газета «Вечерний Тбилиси», 2. VII. 1971 წ.).
76. ქომოსური მედიცინა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 2. VII. 1971 წ.).
77. მოძრაობა ჯანმრთელობის საფუძველია - (გაზეთი „კომუნისტი“, 14. V. 1971 წ.).
78. გაუფრთხილდით ხერხემალს - (გაზეთი „კომუნისტი“, 22. VIII. 1971 წ.).
79. ავაღმყოფის მოძრაობის რეჟიმი - (გაზეთი „თბილისი“, 8. IX. 1971 წ.).
80. **Лечебная физкультура и реабилитация** - (газета «Вечерний Тбилиси», 16. XI. 1971 წ.).
81. იარეთ, ირბინეთ, ივარჯიშეთ - (გაზეთი „კომუნისტი“, 6. I. 1972 წ.).
82. ფიზიკური კულტურა და ქალის ორგანიზმი - (ქურნალი „საქართველოს ქალი“, №8. VIII. 1971 წ.).
83. ფიზიკური კულტურის პრობლემები - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 14. I. 1972 წ.).
84. მეტი ყურადღება სპორტსმენთა სამედიცინო უზრუნველყოფას - (გაზეთი „ლელო“, 22. II. 1972 წ.).
85. **Исполнение трудом** - (газета «Заря Востока», 7. III. 1972 წ.).
86. სტუდენტების ფიზიკური აღზრდა დიდ ზრუნვას მოითხოვს - (გაზეთი „თბილისი“, 18. XII. 1972 წ.).
87. რეაბილიტაცია – აღდგენითი მკურნალობა - (გაზეთი „კომუნისტი“, 7. III. 1973 წ.).
88. საჭირო და აუცილებელი მეთოდი - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 15. III. 1973 წ.).
89. ეს საქმე პერსპექტიულია - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 8. VI. 1973 წ.).
90. **Диагноз тренированности** - (газета «Вечерний Тбилиси», 2. VII. 1973 წ.).
91. კუნთური მუშაობის შესწავლას მეტი ყურადღება - (გაზეთი „ლელო“, 18. VII. 1973 წ.).
92. **ГТО и врачебный контроль** - (газета «Заря Востока», 18. VII. 1973 წ.).
93. სპორტული მედიცინისა და სამკურნალო ფიზიკურის შემდგომი განვითარებისათვის - (გაზეთი „ლელო“, 16. IX. 1973 წ.).
94. **Самочувствие хорошее? продолжите** - (газета «Вечерний Тбилиси», 17. X. 1973 წ.).
95. მეტი ყურადღება სამედიცინო რეაბილიტაციას - (გაზეთი „თბილისი“, 2. IV. 1974 წ.).
96. აღზარდოთ ჯანმრთელი სპეციალისტები - (გაზეთი „თბილისი“, 12. VI. 1974 წ.).
97. **В аудиториях и на стадионах** - (газета «Заря Востока», 23. VI. 1974 წ.).
98. ფიზიკური დატვირთვა – მკურნალობის საშუალებაა - (გაზეთი „თბილისი“, 24. VII. 1974 წ.).
99. ურეგის სპორტულ-გამაჯანსაღებელ ბანაკში - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 13. IX. 1974 წ.).
100. ჯანმრთელობის დაცვის პირველი კომისარი - (გაზეთი „ლელო“, 29. IX. 1974 წ.).
101. **Полезная инициатива** - «Медицинская газета», 23. X. 1974 წ.).
102. აღდგენითი მკურნალობა თანამედროვე დონეზე -

(გაზეთი „თბილისი“, 18. XI. 1974 წ.).

103. ფიზიკური ქულტურა – ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 18. XI. 1974 წ.).

104. აქტიური დასვენების მნიშვნელობა - (გაზეთი „თბილისი“, 28. XI. 1974 წ.).

105. ვიზუალური თავის დროზე - (გაზეთი „ლელო“, 3. XII. 1977 წ.).

106. „საბრძოლო წონის“ შენარჩუნება სპორტსმენის გამარჯვების საწინდარია - (გაზეთი „ლელო“, 25. XII. 1974 წ.).

107. **Самоконтроль физкультурника** - (журнал «Здоровье», №3. 1970 წ.).

108. ადამიანი რომ იყოს ჯანმრთელი - (გაზეთი „თბილისი“, 13. I. 1975 წ.).

109. ეს აუცილებელია - (გაზეთი „თბილისი“, 13.II.1974 წ.).

110. ჰიპოკინეზია ჯანმრთელობის მტერია - (ჟურნალი „მართვა“, №6. 1975 წ.).

111. რა უნდა ვიცოდეთ - (ჟურნალი „პირიმზე“, №1. 1975 წ.).

112. მოსწავლის ფიზიკური განვითარება - (ჟურნალი „მართვა“, №1. 1975 წ.).

113. დღევანდელია, აქტუალურია - (გაზეთი „ლელო“, 27. V. 1975 წ.).

114. ფიზიკური ვარჯიში სხვადასხვა სასკოლო ასაკში - (ჟურნალი „მართვა“, №2. 1975 წ.).

115. როგორ განვსაზღვროთ სწორედ კალათბურთელის სიმაღლე - (გაზეთი „ლელო“, 7. VIII. 1975 წ.).

116. სამურნალო ფიზკულტურის სიკეთე - (გაზეთი „თბილისი“, 20. VIII. 1975 წ.).

117. ფიზიკური აღზრდის კათედრების მუშაობა მეცნიერულ საფუძვლებზე უნდა ტარდებოდეს - (გაზეთი „ლელო“, 13. IX. 1975 წ.).

118. ქურორტები და სამკურნალო ფიზკულტურა - (გაზეთი „ლელო“, 11. X. 1975 წ.).

119. სტუდენტის მოძრაობის რეჟიმი - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 17. XI. 1975 წ.).

120. გულის შეკუმშვათა რიცხვი საწვრთნო პროცესის მარეგულირებელია - (გაზეთი „ლელო“, 20. XI. 1975 წ.).

121. სწორი სუნთქვა - (ჟურნალი „პირიმზე“, №4. 1975 წ.).

122. მოძრაობა, ვარჯიში – ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 17. XII. 1975 წ.).

123. დამსახურებული მეცნიერი - (გაზეთი „ლელო“, 10. XII. 1975 წ.).

124. მეტი ყურადღება ფიზკულტურული მუშაობის ორგანიზაციას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 10. XII. 1975 წ.).

125. მოსწავლის საქმით კონტროლი - (ჟურნალი „მართვა“, №4. 1975 წ.).

126. სწორი სუნთქვის მნიშვნელობა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 4. II. 1976 წ.).

127. შველის ფიზიკური ვარჯიში - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 4. III. 1976 წ.).

128. იმან ვინც გადაიტანა ინფარქტი - (გაზეთი „თბილისი“, 22. III. 1976 წ.).

129. ფიზიკური ვარჯიში და ბრონქიული ასთმა - (გაზეთი „თბილისი“, 25. III. 1976 წ.).

130. სამედიცინო გამოკვლევის საფუძველზე - (გაზეთი „ლელო“, 12. V. 1976 წ.).

131. მოსწავლის ორგანიზმის გაკაჟება - (ჟურნალი

, „მართვე“, №1. 1976 წ.).

132. ფეხბურთი, სპორტსმენი, მაყურებელი - (გაზეთი „თბილისი“, 5. VI. 1976 წ.).

133. ვარჯიში წევენას აქვეითებს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 8. VII. 1976 წ.).

134. ფიზიკური ვარჯიშის მადლი - (გაზეთი „თბილისი“, 28. VII. 1976 წ.).

135. მოძრაობა სიცოცხლის წყაროა თანაავტორი - თ. თოფურია (გაზეთი „კომუნისტი“, 11. VII. 1976 წ.).

136. სიდან იწყება სიმსხვევა და სილამაზე - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 21. IX. 1976 წ.).

137. ფიზიკური აღზრდა კომუნისტური აღზრდის განვეოფელი ნაწილია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 24. IX. 1976 წ.).

138. დისპანსერიზაცია - სპორტსმენის მომზადების ერთო საფუძველია - (გაზეთი „ლელო“, 10. X. 1976 წ.).

139. დღის წესრიგში აღდგენითი მკურნალობაა - (გაზეთი „თბილისი“, 21. X. 1976 წ.).

140. ჯანმრთელობის საწინდარი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 10. XI. 1976 წ.).

141. გვშედის ფიზიკური ვარჯიში - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 11. XI. 1976 წ.).

142. მეტი ყურადღება საექიმო კონტროლს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 5. I. 1977 წ.).

143. **На всех этапах восстановительного лечения - (газета «Заря Востока», 7. I. 1977 წ.).**

144. ჯანმრთელ სხეულში ჯანმრთელი სულია - (გაზეთი „კომუნისტი“, 19. I. 1977 წ.).

145. იმისათვის რომ არ იგრძნო დაღლა - (გაზეთი „თბილისი“, 24. II. 1977 წ.).

146. ვარჯიში - ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 25. II. 1977 წ.).

147. მეტი ყურადღება ფეხბურთელთა საექიმო კონტროლს - (გაზეთი „ლელო“, 6. III. 1977 წ.).

148. რა იწვევს მოდუნებას - (გაზეთი „კომუნისტი“, 11. III. 1977 წ.).

149. სპორტული კლუბის მუშაობის გაუმჯობესების მიზნით - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 14. III. 1977 წ.).

150. Диагноз тренированности. Может ли его поставить врач? - (газета «Медицинская газета», 8. IV. 1977 წ.).

151. ფიზიკურ აღზრდას - ყურადღება - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 20. IV. 1977 წ.).

152. ფიზიკური ვარჯიშები - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 20. IV. 1977 წ.).

153. რა უნდა ვიცოდეთ სპორტული პათოლოგიის შესახებ თანაავტორები - გ. ბახტაძე, ზ. თელია - (ჟურნალი „მართვე“, №1. 1977 წ.).

154. მოძრაობა, მოძრაობა... თანაავტორი - თ. გევარალაძე - (გაზეთი „თბილისი“, 3. V. 1977 წ.).

155. მედიცინაზე დაყრდნობით თანაავტორი - ა. ჩექულავევი - (გაზეთი „ლელო“, 19. V. 1977 წ.).

156. В интересах спортивной медицины - (газета «Заря Востока», 26. V. 1977 წ.).

157. ჩვენი მეგობარი - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 13. VI. 1977 წ.).

158. ფილტვების ანთება და ფიზიკური ვარჯიში - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 25. VI. 1977 წ.).

159. იარეთ, უყურეთ, გაეცანით - (გაზეთი „თბილისი“, 31. VI. 1977 წ.).

160. ჯანმრთელობის საფუძველი (მშო ყველასათვის) -

(გაზეთი „კომუნისტი“, 2. VII. 1977 წ.).

161. მედიცინასთან კავშირში თანაავტორი – ზ. თელია - (გაზეთი „ლელო“, 12. VII. 1977 წ.).

162. სწავლასთან ერთად მკურნალობა თანაავტორი – თ. ქორქოლაძე (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 29. VII. 1977 წ.).

163. ის რაც ავარჯიშებს და აპაუებს თანაავტორი – ვ. ალადაშვილი - (გაზეთი „კომუნისტი“, 9. VIII. 1977 წ.).

164. იმისათვის რომ ბავშვს არ განუვითარდეს ხერხემლის გამრუდება - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 27. VIII. 1977 წ.).

165. მხოლოდ კომპლექსური მიდგომით - (გაზეთი „ლელო“, 6. X. 1977 წ.).

166. მომავალი კადრების აღზრდა მოითხოვს დიდ ყურადღებას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 26. IX. 1977 წ.).

167. მოძრაობა და ისევ მოძრაობა თანაავტორი – თ. მებუკე - (გაზეთი „თბილისი“, 24. X. 1977 წ.).

168. ადგენითი მკურნალობა თანაავტორი – ქ. არობელიძე - (გაზეთი „თბილისი“, 15. XI. 1977 წ.).

169. მკურნალობს ფიზიკური დატვირთვა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 26. XI. 1977 წ.).

170. განვავითაროთ ფეხბურთი მედიცინასთან კავშირში თანაავტორი – გ. აროშვილი - (გაზეთი „ლელო“, 25. I. 1978 წ.).

171. კომისია საექიმო კონტროლში - (გაზეთი „ლელო“, 9. IV. 1978 წ.).

172. **Укрепляя здоровье человека - (газета «Вечерний Тбилиси», 5. VI. 1978 წ.).**

173. საჭირო საქმე - (გაზეთი „ლელო“, 15. VII. 1978 წ.).

174. ფეხბურთი ამაგრებს მოსწავლის ჯანმრთელობას თანაავტორი – შ. მერკვილაძე - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 11. VIII. 1978 წ.).

175. მხოლოდ ფიზიკური ვარჯიშით - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 3. VIII. 1978 წ.).

176. მომავალი ექიმების ჯანმრთელობისათვის - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 18. IX. 1978 წ.).

177. სიარულის სიკეთე თანაავტორი – თ. თოფურია - (გაზეთი „ლელო“, 5. X. 1978 წ.).

178. სანამ ჯერ კიდევ გვიან არ არის თანაავტორი – თ. თოფურია - (გაზეთი „კომუნისტი“, 13. X. 1978 წ.).

179. სპორტი და მედიცინა - (გაზეთი „თბილისი“, 18. X. 1978 წ.).

180. ყურადღება საექიმო კონტროლს - (გაზეთი „ლელო“, 21. X. 1978 წ.).

181. **Движение помогает мыслить - (газета – бюллетень – За шахматную корону, 21. IX. 1978 წ.).**

182. როდესაც ირჩევ პროფესიას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 4. XI. 1978 წ.).

183. **Форму нужно добавить – (газета «Медицинская газета», 15. XI. 1978 წ.).**

184. აუცილებელია ვაწარმოოთ გამანათლებელი მუშაობა - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 15. XI. 1978 წ.).

185. ადგენითი მკურნალობა – გამოჯანმრთელების საფუძველია თ. თოფურია - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 13. XII. 1978 წ.).

186. საექიმო-პედაგოგიური დაკვირვება სპორტული წვრთნის ერთ-ერთი საფუძველია - (ჟურნალი „მართვე“, №3. 1978 წ.).

187. ვისწავლოთ სწორი სუნთქვა - (გაზეთი „კომუნისტი“,

27. II. 1978 №).

188. ფიზიკური დატვირთვა სვამს დიაგნოზს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 28. II. 1978 №).

189. არასოდექს არ არის გვიან - (ჟურნალი „საქართველოს ქალი“, №2. 1979 №).

190. როგორ გამოვაწრთოთ ორგანიზმი - (ჟურნალი „საქართველოს ქალი“, №4. 1979 №).

191. აქტუალური პრობლემები სოციალისტური საზოგადოების პირობებში პიროვნების განვითარების თაობაზე - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 4. VI. 1979 №).

192. სპორტული მედიცინის განვითარება - (გაზეთი „სამშობლო“, 13. VI. 1979 №).

193. **Вдогонку за... движением** - (газета «Заря Востока», 26. VI. 1979 №).

194. საკავშირო სასწავლო-მეთოდურ კონფერენციაზე - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 29. VI. 1979 №).

195. ჯანმრთელობის საფუძველი თანაავტორი - გ. მჭედლიშვილი, - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 15. XI. 1978 №).

196. **Механизм спортивной победы** - (газета «Медицинская газета», 15. XI. 1978 №).

197. საექიმო კონტროლი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 10. VIII. 1979 №).

198. იმკურნალეთ ფიზკულტურით - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 25. VIII. 1979 №).

199. ვარჯიშები ჩვილ ბავშვებისათვის - (ჟურნალი „საქართველოს ქალი“, №8. 1979 №).

200. ჩაერთვეთ ინსტიტუტის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 7. IX. 1979 №).

201. **Движение – залог здоровья** - (газета «Вечерний

Тбилиси», 4. X. 1979 №).

202. ოხ, ეს რადიკულიტი - (გაზეთი „კომუნისტი“, 25. XI. 1979 №).

203. მედიცინასთან კავშირში - (გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“, 22. XII. 1979 №).

204. სოფლის სპორტსმენებს საექიმო კონტროლი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 28. XII. 1979 №).

205. სწრაფვა მაღალი სპორტული შედეგებისათვის - (გაზეთი „ლელო“, 10. I. 1980 №).

206. ყურადღება - კადრები - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 21. III. 1980 №).

207. აუცილებელია კავშირის განმტკიცება - (გაზეთი „ლელო“, 25. III. 1980 №).

208. დღეგრძელობის წყარო - (გაზეთი „ობილისი“, 25. III. 1980 №).

209. **Здоровью во вред** - (газета «Вечерний Тбилиси», 12. IV. 1980 №).

210. ეფექტურად და სასარგებლოდ - (გაზეთი „ობილისი“, 5. V. 1980 №).

211. ეს საქმე მოითხოვს შესაბამის მხარდაჭერას - (გაზეთი „კომუნისტური შრომა“, 10. IV. 1980 №).

212. რომ განვიმტკიცოთ ჯანმრთელობა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 20. VII. 1980 №).

213. ზრუნვა ჯანმრთელობაზე - თანაავტორი - თ. თოვლია, - (გაზეთი „კომუნისტი“, 10. VII. 1980 №).

214. ფიზიკური ვარჯიში და ნერვული სისტემა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 20. VII. 1980 №).

215. შეუცვლელი წამალია - ფიზიკური ვარჯიში - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 4. VI. 1980 №).

216. მეტი ყურადღება დაზიანებულ კუნთებს - (გაზეთი

„ლელო“, 12. VIII. 1980 წ.).

217. ჩვენი გალია - (გაზეთი „თბილისი“, 1980 წ.).

218. სამკურნალო ფიზკულტურა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 26. IX. 1980 წ.).

219. ფიზიკური ვარჯიშების დიდი სიკეთე - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 22. X. 1980 წ.).

220. იმისათვის რომ შემდეგ არ ვინანოთ - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 5. XI. 1980 წ.).

221. და ისევ მოძრაობა - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 3. I. 1981 წ.).

222. როგორ დავიბრუნოთ ჯანმრთელობა - (გაზეთი „თბილისი“, 9. III. 1981 წ.).

223. ფიზიკური კულტურა აჯანმრთელებს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 11. IV. 1981 წ.).

224. ბავშვის ორგანიზმის გაკაჟება - (გაზეთი „თბილისი“, 20. IV. 1981 წ.).

225. შევქმნათ ჯანმრთელობის ჯგუფები - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 5. V. 1981 წ.).

226. ჩვენს გვერდით დგას მოზარდი - (გაზეთი „თბილისი“, 20. IV. 1981 წ.).

227. იმ დღეების გახსენება (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 16. VI. 1981 წ.).

228. როგორ გამოიყენება სამკურნალო ფიზკულტურა პურორტებზე - თანაავტორი - თ. თოფურია, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 30. VI. 1981 წ.).

229. ფიზიკური ვარჯიში მკურნალობასთან ერთად - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 23. VII. 1981 წ.).

230. მარტო ექიმი უძლეური ხდება - (გაზეთი „თბილისი“, 6. VIII. 1981 წ.).

231. ფიზკულტპაუზა - თანაავტორი - მ. ჩეჩელაშვილი,

- (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 7. VIII. 1981 წ.).

232. უნდა იყო დღეგრძელი და ჯანმრთელი - თანაავტორი - თ. თოფურია, - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 11. IX. 1981 წ.).

233. როგორ ვებრძოლოთ ხერხებლის გამრუდებას - თანაავტორი - მ. ჩეჩელაშვილი, - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 4. IX. 1981 წ.).

234. საკუთარ ჯანმრთელობაზე ფიქრი თითოეული ადამიანის მოვალეობაა - თანაავტორი - თ. თოფურია, მიმართვა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 30. IX. 1981 წ.).

235. თუ გადაიტან ინფარქტს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 28. X. 1981 წ.).

236. ექიმი უნდა იყოს ფიზიკური კულტურის პროპაგანდისტი - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 29. X. 1981 წ.).

237. **Чтобы сохранить здоровье - (газета «Вечерний Тбилиси»)**, 17. XI. 1981 წ.).

238. ირბინეთ, ივარჯიშეთ - (გაზეთი „თბილისი“, 24. XI. 1981 წ.).

239. გამოიყენეთ ეფექტურად - (გაზეთი „თბილისი“, 8. XII. 1981 წ.).

240. ჯანმრთელობა თქვენ ხელთაა - (გაზეთი „ქომუნისტი“, 14. I. 1982 წ.).

241. **Если был инфаркт - (газета «Вечерний Тбилиси»)**, 20. I. 1982 წ.).

242. მკურნალობა კომპლექსური გამოკვლევით უნდა იწყებოდეს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 10. II. 1982 წ.).

243. აქტიურობა და განწყობა - (გაზეთი „თბილისი“, 15. II. 1982 წ.).

244. როგორ შევინარჩუნოთ ჯანმრთელობა - (ჟურნალი „მეცნიერება და ტექნიკა“, №1. 1981 წ.).

245. ისევ აღდგენით მკურნალობაზე – თანაავტორი – ო. თოფურია - (გაზეთი „კომუნისტი“, 23. III. 1982 წ.).
246. დაგნერგოთ ყოველდღიურ ცხოვრებაში – თანაავტორი – ო. თოფურია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 8. IV. 1982 წ.).
247. სპორტული მედიცინა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 13. IV. 1982 წ.).
248. ფიზიკური კულტურა და სპორტი თითოეულ ოჯახში - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 19. IV. 1982 წ.).
249. ვიმეგობროთ საწარმო ტანგარჯიშთან - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 18. V. 1982 წ.).
250. **Если ты прибавил в весе...** - (журнал «Партийное слово», 11. VI. 1982 წ.).
251. მოსწავლე და ფიზიკური ვარჯიში - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 29. VI. 1982 წ.).
252. იქ სადაც შენ ცხოვრობ - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 17. VIII. 1982 წ.).
253. ფიზიკური ვარჯიშები – შეუცვლელია (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 17. IX. 1982 წ.).
254. ჯანმრთელობის ელექტირი - (გაზეთი „თბილისი“, 17. IX. 1982 წ.).
255. იმისათვის რომ ავღზარდოთ ჯანმრთელი თაობა – თანაავტორი – მ. ლომიძე, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 15. X. 1982 წ.).
256. **Физкультура для всех** - (газета «Медицинская газета», 22. X. 1982 წ.).
257. აღდგენითი მკურნალობის სიკეთე - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 16. XI. 1982 წ.).
258. **Восстановительное лечение – Соавторы – Л. Сехниашвили, И. Багдасарова** - (газета «Вечерний Тбилиси»), 18. I. 1983 წ.).
259. მოძრაობა აუცილებელია, მაგრამ როგორ - თანაავტორი – ო. თოფურია - - (გაზეთი „კომუნისტი“, 3. II. 1983 წ.).
260. მოითხოვს დიდ ყურადღებას თანაავტორები – მ. ლომიძე, ზ. სოფრომაძე - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 9. II. 1983 წ.).
261. სიმსუქნეს ასე უნდა ვებრძოლოთ - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 22. II. 1983 წ.).
262. საექიმო-პედაგოგიური დაკვირვება - თანაავტორი – ნ. ნიუარაძე - (გაზეთი „ლელო“, 27. II. 1983 წ.).
263. ფიზიკური ვარჯიში აწრთობს თანაავტორები – ო. კოკაია, დ. რამიშვილი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 12. IV. 1983 წ.).
264. კალათბურთი ბავშვთა ასაკში - თანაავტორი – ო. ქორქია - (ჟურნალი „მართვე“, №4. 1982 წ.).
265. ყოველთვის შველის - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 11. VI. 1983 წ.).
266. ფიზიკულტურით მეცადინეობა აუცილებელია, მაგრამ... - (გაზეთი „თბილისი“, 4. VIII. 1983 წ.).
267. როდესაც გაწუხებს ოსტეოსინდროზი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 1. IX. 1983 წ.).
268. სასწაულმომქმედი ხელები - (გაზეთი „ლელო“, 1. IX. 1983 წ.).
269. ეს იძლევა საშუალებას თავიდან ავიცილოთ გართულება - თანაავტორი - ო. ბეგიშვილი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 24. IX. 1983 წ.).
270. ჩვენი ჯანმრთელობა ჩვენ ხელშია - (ჟურნალი „დროშა“, №8. 1983 წ.).
271. დაიწყო ფიზიკულტურელთა მასობრივი საექიმო შემოწმება - თანაავტორი - გ. დოლიძე - (გაზეთი „მედიცინის

- მუშაკი“, 20. IX. 1983 წ.).
272. ფიზიკურ გარჯიშებს შეუძლიათ დახმარება თანაავტორი - ა. მამარდაშვილი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 18. X. 1983 წ.).
273. თანამედროვე დიდი სპორტის ზოგიერთი პრობლემები - (გაზეთი „ლელო“, 26. X. 1983 წ.).
274. გავაძლიეროთ საექიმო კონტროლი თანაავტორები - პ. მათიაშვილი, თ. ქუთათელაძე, ნ. დემეტრაძე - (გაზეთი „ლელო“, 19. X. 1983 წ.).
275. როდესაც შეგისრულდება 30 წელი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 12. XI. 1983 წ.).
276. სუბტრდინატორის დასახმარებლად - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 22. XI. 1983 წ.).
277. ეს უნდა იცოდეს მწვრთნელმა - (გაზეთი „ლელო“, 22. XII. 1983 წ.).
278. ფეხბურთელების საექიმო კონტროლი - (გაზეთი „ლელო“, 4. I. 1984 წ.).
279. სიმსუქნის მკურნალობის გამოცდილება - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 4. I. 1984 წ.).
280. ადამიანის ჯანმრთელობის სადარაჯოზე - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 17. I. 1984 წ.).
281. მოძრაობა და ისევ მოძრაობა - (გაზეთი „კომუნისტი“, 21. I. 1984 წ.).
282. ფიზიკური აღზრდის პროცესის გავლა ყველა სტუდენტისათვის აუცილებელია - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 24. I. 1984 წ.).
283. პროფილაქტიკა - ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 1. II. 1984 წ.).
284. **Правильное дыхание – основа здоровья** - (газета «Вечерний Тбилиси», 8. III. 1984 წ.).
285. ვარჯიში გვეხმარება - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 24. III. 1984 წ.).
286. მაშინ როდესაც სპორტსმენი ვერ აღწევს რეზულტატებს - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 22. V. 1984 წ.).
287. ფეხით სეირნობა ჯანმრთელობის საფუძველია - თანაავტორი - თ. თოფურია, - (ჟურნალი „დროშა“, №5. 1984 წ.).
288. ავამაღლოთ საექიმო კონტროლის როლი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 8. VI. 1984 წ.).
289. ფიზიკურ ვარჯიშებს შეუძლიათ განცურნება - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 21. VI. 1984 წ.).
290. გადაჭარბებული კვება ჯანმრთელობისათვის საშიშია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 15. VIII. 1984 წ.).
291. **Осторожно: Соли!** - (газета «Заря Востока», 16. VIII. 1984 წ.).
292. ერთხელ კიდევ სტუდენტთა ფიზიკურ აღზრდაზე - თანაავტორი - გ. დოლიძე, (25. IX. 1984 წ.).
293. ჩვენ და გარჯიში - თანაავტორი - თ. თოფურია, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 25. X. 1984 წ.).
294. როდესაც მსჯელობა ფიზიკურ აღზრდაზე - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 27. XI. 1984 წ.).
295. აღდგენით მკურნალობას შეუძლია დახმარება - თანაავტორი - ა. ლასურაშვილი, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 3. XII. 1984 წ.).
296. პასუხები ახალგაზრდა დედებს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 16. XI. 1984 წ.).
297. ფიზიკური ვარჯიშები აღადგენენ ჯანმრთელობას თანაავტორი - თ. კალანდაძე, (19. XI. 1984 წ.).
298. ისევ ფეხბურთელთა საექიმო კონტროლის შესახებ - (გაზეთი „ლელო“, 4. I. 1985 წ.).

299. აღდგენითი მურნალობა აუცილებელი საქმეა - (გაზეთი „კომუნისტი“, 29. I. 1985 წ.).
300. მურნალობისათვის ეს აუცილებელი პირობაა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 30. I. 1985 წ.).
- 301. Правильное дыхание – это здоровье** - (журнал «Наука и техника», ГССР, №1, 1985 წ.).
302. აერობიკა მოითხოვს საექიმო კონტროლს - (ჟურნალი - „საქართველოს ქალი“, №2. 1985 წ.).
- 303. Профилактика лучше, чем лечение** - (журнал «Партийное слово», ГССР, №7, 1985 წ.).
304. მიზანშეწონილია რომ ვივარჯიშოთ - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 30. V. 1985 წ.).
- 305. Травма. Как ее лечить** - (газета «Заря Востока», 26. VI. 1985 წ.).
- 306. Берегите позвоночник** Соовтор – А. Кавкаидзе, - (журнал «Наука и техника», ГССР, №6, 1985 წ.).
307. სპორტი აუცილებელია ინვალიდებისათვის - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 26. VII. 1985 წ.).
308. მხოლოდ ექიმის მეთვალყურეობის ქვეშ - (გაზეთი „ლელო“, 4. IX. 1985 წ.).
309. თბილისში უნდა ფუნქციონირებდეს სამკურნალო აუზი – თანააგზორი – თ. ვირუსოგი, - (გაზეთი „თბილის“, 7. IX. 1985 წ.).
310. თუ თქვენ შეძლებთ საქუთარი რეჟიმის რეგულირებას - თანააგზორი – თ. თოფურია, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 17. IX. 1985 წ.).
311. მეტი ყურადღება კომპლექსურ ლექციებს - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 1. X. 1985 წ.).
312. ფიზიკური დატვირთვა აუცილებელია - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 12. X. 1985 წ.).
313. **Когда перенесешь инфаркт** - (журнал «Партийное слово», ГССР, №20, 1985 წ.).
314. სპორტული ინვენტარი უნდა იყოს თითოეულ ოჯახში - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 29. XI. 1985 წ.).
315. მხოლოდ თანამონაწილეობით – თანააგზორი - თ. ბეგიშვილი, - (გაზეთი „ლელო“, 21. XI. 1985 წ.).
- 316. Здоровье и физическая нагрузка**, (журнал «Наука и техника», ГССР, №12, 1985 წ.).
317. დღის წესრიგშია – პროფილაქტიკა - თანააგზორი - ა. კაგასიძე, - (გაზეთი „კომუნისტი“, 25. XII. 1985 წ.).
318. მოძრაობა და მხოლოდ მოძრაობა, - (ჟურნალი „საქართველოს სოფლის მეურნეობა“, №3. 1986 წ.).
319. რომ იყო დღეგრძელი - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 4. IV. 1986 წ.).
320. ჯანმრთელობა – ბედნიერი სიცოცხლის საფუძველია - თანააგზორი - ა. კაგასიძე, - (ჟურნალი „მეცნიერება და ტექნიკა“, №5. 1986 წ.).
321. დღის წესრიგშია პრობლემა – სპორტსმენის გაწვრთნილობის დიაგნოსტიკა - (გაზეთი „ლელო“, 6. VII. 1986 წ.).
322. სიგარეტი და სპორტსმენი - (გაზეთი „ლელო“, 17. VII. 1986 წ.).
323. ფიზიკური ვარჯიშები – მკურნალობის საშუალებაა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 23. VII. 1986 წ.).
324. ასე შეიძლება ხერხემლის გამრუდების თავიდან აცილება - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 15. VIII. 1986 წ.).
325. საზოგადოებრივი დატვირთვა მოითხოვს დიდ პაუსისმგებლობას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 9. IX. 1986 წ.).
326. ფიზიკური დატვირთვა ბავშვისათვის აუცილებელია.

ლია - თანაავტორი - თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 13. IX. 1986 წ.).

327. უკეთესად რომ დაგხელოვნდეთ - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 24. IX. 1986 წ.).

328. კლინიკური ორდინატურა მოითხოვს დიდ ყურადღებას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 14. X. 1986 წ.).

329. ალქოჰოლის შეთავსება არ შეიძლება - (გაზეთი „ლელო“, 5. XI. 1986 წ.).

330. მეტი ყურადღება ფიზიკურ დატვირთვას - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 5. XI. 1986 წ.).

331. ფიზიკური გარჯიში და ბავშვის ორგანიზმი - (ქურნალი „მეცნიერება და ტექნიკა“, №10. 1986 წ.).

332. საექიმო კონტროლი მოითხოვს თავის კონტროლს - (ქურნალი „საქართველოს სოფლის მეურნეობა“, №11. 1986 წ.).

333. გავაუმჯობესოთ აღდგენითი მკურნალობა - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 7. XII. 1986 წ.).

334. დღის წესრიგში - თანაავტორი - გ. დოლიძე, - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 20. XII. 1986 წ.).

335. მიოკარდიუმის ინფარქტის შემდეგ - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 31. I. 1987 წ.).

336. ზრუნვა სტუდენტების ჯანმრთელობაზე - თანაავტორი - რ. სიგუა, - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 17. II. 1987 წ.).

337. ეს საშიში მარილებია თანაავტორი - გ. ჩხეიძე, (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 26. II. 1987 წ.).

338. საჭიროა სპორტული მედიცინის ფაკულტეტი - (გაზეთი „ლელო“, 21. IV. 1987 წ.).

339. საჭიროებს დიდ ყურადღებას - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 25. IV. 1987 წ.).

340. მოძრაობა და ისევ მოძრაობა - თანაავტორი - თ. თოფურია, - (ქურნალი „საქართველოს სოფლის მეურნეობა“, №4. 1987 წ.).

341. საჭიროებს შემდგომ დახელოვნებას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 26. V. 1987 წ.).

342. ნეკროზი და ფიზიკური ვარჯიშები - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 11. VI. 1987 წ.).

343. დაწყებული პირველი კურსიდან ბოლო კურსამდე - (გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“, 18. VI. 1987 წ.).

344. **Вести активный образ жизни** - (газета «Вечерний Тбилиси», 23. VI. 1987 წ.).

345. უნდა ტარდებოდეს სწორი მკურნალობა - (ქურნალი „მეცნიერება და ტექნიკა“, №5. 1987 წ.).

346. ფიზიკური გარჯიშები და წამალი - თანაავტორები - ზ. ჯავაშვილი, თ. ბედინაშვილი, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 9. VII. 1987 წ.).

347. თუ მოიმატა არტერიულმა წნევამ - თანაავტორი - რ. მითაგარიძე, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 22. VII. 1987 წ.).

348. მხოლოდ ერთობლივი ძალებით - (გაზეთი „პომუნისტი“, 11. VIII. 1987 წ.).

349. ჯერ კიდევ ბევრი რამ მოითხოვს თავის გადაწყვეტას - თანაავტორი - თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 26. VIII. 1987 წ.).

350. მარტო კურორტი არ არის საგმარისი - თანაავტორი - პ. იოსელიანი, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 22. VIII. 1987 წ.).

351. ახალი სტუდენტთა საექიმო შემოწებაში - თანაავტორი - გ. დოლიძე, - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 29. IX. 1987 წ.).

352. ვარჯიში აუცილებელია - თანაავტორი - ო. ქუთათელაძე, - (ქურნალი „საქართველოს სოფლის მეურნეობა“, №9. 1987 წ.).
353. მკურნალობა წყალში მოძრაობით - თანაავტორი - ო. ქსართია, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 14. X. 1987 წ.).
- 354. Ветеран в строю – (газета «Вечерний Тбилиси», 17. X. 1987 წ.).**
355. როდესაც მკურნალობა ტარდება აქტიურად - თანაავტორი - ო. ბასარია, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 25. XII. 1987 წ.).
356. დღის წესრიგში პერესტროიკაა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 31. XII. 1987 წ.).
357. უნდა ვაღიაროთ ფიზიკური აღზრდის გამაჯანსაღებელი მნიშვნელობა - თანაავტორი - ო. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 5. I. 1988 წ.).
- 358. После болезни – снова в строй – (газета «Вечерний Тбилиси», 8. I. 1988 წ.).**
359. პოლიკლინიკა არ უნდა იყოს უმოქმედო - (გაზეთი „კომუნისტი“, 22. I. 1988 წ.).
360. მეტი ტურადღება ტურიზმს – თანაავტორები – გ. დოლიძე, გ. გოლაშვილი, - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 23. II. 1988 წ.).
361. პერესტროიკა – ეს მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებას ნიშნავს - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 7. III. 1987 წ.).
362. ვინ დაეხმარება კათედრას - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 8. III. 1988 წ.).
- 363. Как важно вернутся в строй – (газета «Вечерний Тбилиси», 17. V. 1988 წ.).**
364. უშველის დროული პროფილაქტიკა - თანაავტორი – ო. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 10. VI. 1988 წ.).
365. ფიზიკური აღზრდა ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 14. VI. 1988 წ.).
366. პირველად მისაღები გამოცდების წინ თანაავტორი – გ. დოლიძე, - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 19. VI. 1988 წ.).
367. ფიზიკური დატვირთვა აუცილებელი ფაქტორია - (ქურნალი „საქართველოს სახალხო მეურნეობა“, №5. 1988 წ.).
368. ის მოითხოვს განსაკუთრებულ კურადღებას - (გაზეთი „კომუნისტი“, 9. V. 1988 წ.).
- 369. Не болеть – требование времени – (газета «Вечерний Тбилиси», 19. IX. 1988 წ.).**
370. გოქვათ სიმართლე... - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 20. IX. 1988 წ.).
371. მასაჟით მკურნალობა სპეციალურ ცოდნას მოითხოვს - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 24. IX. 1988 წ.).
372. მომაგალ სპეციალისტისათვის აუცილებელია კარგი ფიზიკური მომზადება - (გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“, 1. X. 1988 წ.).
373. სასწრაფოდ საჭიროა გაუმჯობესება - თანაავტორი – ო. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 11. X. 1988 წ.).
374. ხერხემლის ოსთვოხონდროზი. როგორ უნდა უგურნალოთ მას - (გაზეთი „სოფლის ცხოვრება“, 12. I. 1989 წ.).
375. ჯანმრთელი თაობა ჩვენი მომავლის საფუძველია - თანაავტორი – გ. დოლიძე, - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 10. I. 1989 წ.).
- 376. Физическая культура в жизни современного человека**

- (журнал «Наука и техника», ГССР, №1, 1989 №).

377. იმისათვის რომ საქმე წინ წაიწიოს - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 21. III. 1989 №).

378. **Медицина необходимы футболу** - (газета «Вечерний Тбилиси», 25. IV. 1989 №).

379. **После выступления МГ «Особая жизнь»** - (газета «Молодежь Грузии», 4. V. 1989 №).

380. ჯანმრთელი ცხოვრებისათვის - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 30. V. 1989 №).

381. ვინ იზრუნებს რეაბილიტაციაზე - (გაზეთი „თბილი“, 27. VI. 1989 №).

382. **Правильно ли вы дышите** – (газета «Вечерний Тбилиси», 27. VI. 1989 №).

383. აბიტურიენტი და ფიზიკური პულტურა - (გაზეთი „თბილისი“, 22. VIII. 1989 №).

384. **«Большому» спорту «большая» медицина** - (газета «Заря Востока», 29. VIII. 1989 №).

385. აქაც საჭირო პროფესიონალიზმი - (გაზეთი „თბილისი“, 6. X. 1989 №).

386. აერობიკა, სირბილი ტრუსცოთი თუ სწრაფი სირბილი - (ჟურნალი „სოფლის მუშრება“, №9. 1989 №).

387. ნაბიჯი წინ - თანაავტორი - გ. დოლიძე, - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 21. XI. 1989 №).

388. დროა ვიფიქროთ - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 5. XII. 1989 №).

389. პროფილაქტიკა და რეაბილიტაცია მედიცინის ძირითადი მიმართულებაა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 9. I. 1990 №).

390. როგორც ადამიანი გადაიტანს მიოკარდიუმის ინფარქტს - (ჟურნალი „მეცნიერება და ტექნიკა“, №1. 1999 №).

391. თითოეულმა უნდა აკეთოს თავის საქმე - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 17. IV. 1990 №).

392. საქმე, რომელიც უნდა ემსახურებოდეს ნაციონალურ ინტერესებს - (გაზეთი საქართველოს ექიმთა ასოციაცია „მოამბე“, №3. 1990 №).

393. გაუფრთხილდით ხერხემალს - (ჟურნალი „მეცნიერება და ტექნიკა“, №6. 1999 №).

394. ფიზიკური ვარჯიშები, ჯანმრთელობა - (გაზეთი „თბილისი“, 21. VIII. 1990 №).

395. მეცნიერულ საფუძველზე - (გაზეთი „ვებურთო“, 7. XII. 1990 №).

396. ქალი და სპორტი – თანაავტორი – გ. ბაქრაძე, - (ჟურნალი „მანდილი“, №7. 1990 №).

397. **Что нужно знать о врачебном контроле футболистов** - (газета «Футбол», 18. I. 1991 №).

398. პასუხი კოლეგას - (გაზეთი „თბილისი“, 19. II. 1991 №).

399. უნდა ვიყოთ უფრო რეალურები - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 20. III. 1991 №).

400. ქალთა ფეხბურთის სამედიცინო პრობლემები - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 12. IV. 1991 №).

401. რეაბილიტაციის პრობლემას ეროვნული მნიშვნელობა აქვს - (გაზეთი საქართველოს ექიმთა ასოციაცია „მოამბე“, №2. 1991 №).

402. მომავალი გვავალებს - (გაზეთი „თბილისი“, 6. V. 1991 №).

403. ფეხბურთელის ფიზიკური მუშაობის უნარის განსაზღვრა - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 14. VI. 1991 №).

404. ფსიქოლოგი, ფსიქოთერაპეტი?! და კიდევ სხვა - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 11. VI. 1991 №).

405. სამედიცინო განათლება – გარდაქმნის პრობლემები - (გაზეთი „თბილისი“, 15. VII. 1991 წ.).
406. სამეცნიერო საზოგადოება თუ ასოციაცია - (გაზეთი საქართველოს ექიმთა ასოციაცია „მოამბე“, №8. 1991 წ.)
407. უშურველად გასცემდა (გიორგი მღებრიშვილის დაბადების 100 წლის თავისადმი, - (გაზეთი „თბილისი“, 7. VIII. 1991 წ.).
408. ჩვენი წილი საქართველო - (გაზეთი „ქალთა გაზეთი“, 10. VIII. 1991 წ.).
409. ფეხბურთელის მუშაობის უნარიანობის აღდგენა – თანაავტორი – თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 16. VIII. 1991 წ.).
410. მხოლოდ პროფესიონალური მიდგომით - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 20. IX. 1991 წ.).
411. კიდევ ერთხელ სამედიცინო ინსტიტუტში ახალი ფაქულტეტის გახსნის შესახებ - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 20. IX. 1991 წ.).
412. როგორ წარიმართება - (გაზეთი „თბილისი“, 3. X. 1991 წ.).
413. ეს ჩვენი სატკიგარია - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 17. IX. 1991 წ.).
414. ფეხბურთელთა სამედიცინო მომსახურებას – მეტი ფურადდება - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 18. XI. 1991 წ.).
415. გლოვის სუფრა... მხიარული? - (გაზეთი „თბილისი“, 15. XI. 1991 წ.).
416. ეს ჩვენი საერთო სატკიგარია - (გაზეთი „მედიცინის მუშაკი“, 14. XI. 1991 წ.).
417. ფეხბურთელი ასეთი უნდა იყოს - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 29. XI. 1991 წ.).
418. სტუდენტი და ფიზიკური აღზრდა – თანაავტორი

- გ. დიაკვნიშვილი, - (16. I. 1992 წ.).
419. საექიმო ფიზიულტურის სამსახური რეორგანზიაციას მოითხოვს - (გაზეთი საქართველოს ექიმთა ასოციაცია „მოამბე“, №4. 1992 წ.)
420. მეტი ყურადღება ბავშვთა ფიზიკურ აღზრდას – თანაავტორები – დ. ჯოჯუა, თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „განათლება“, 1. V. 1992 წ.)
421. ფიზიკური აღზრდის პროცესის ორგანიზაციის შესახებ – თანაავტორი – გ. დოლიძე, - (გაზეთი „განათლება“, 15. V. 1992 წ.)
422. ფეხბურთი აკაჟებს ბავშვის ორგანიზმს – თანაავტორი – თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 5. VI. 1992 წ.)
423. ფარმაკოლოგია – თანაავტორი – ნ. ანთელავა, - (გაზეთი „თბილისი“, 13. VII. 1992 წ.)
424. ასეთი ღონისძიებები ხელს შეუწყობენ ეროვნული ფეხბურთის განვითარებას. თანაავტორი – ჭ. თანააშვილი, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 21. VIII. 1992 წ.)
425. საყვარელ საქმეს შეწირული - (გაზეთი „თბილისი“, 25. VIII. 1992 წ.).
426. ამერიკამ უმტკიწნულოდ გადაწყვიტა ნარკომანის პრობლემა, ჩვენ... - (გაზეთი „განათლება“, 4. IX. 1992 წ.)
427. ფეხბურთელთა საექიმო შემოწმების შემდეგ - თანაავტორი – პ. კასრაძე, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 11. IX. 1992 წ.)
428. სამხედროების საექიმო კონტროლი - თანაავტორი – გ. დოლიძე, - (გაზეთი „თბილისი“, 14. IX. 1992 წ.)
429. ერგონომიკა ფეხბურთის სამსახურში - თანაავტორები – ს. ცირამუა, ჭ. თანააშვილი, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 19. IX. 1992 წ.)

430. „აბა, გაითვალეთ – ერთი, ორი... დავიწყოთ - თანაავტორები – ზ. სოფრომაძე, თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „თბილისი“, 18. X. 1992 წ.).

431. კიდევ ერთხელ ფეხბურთელთა სამედიცინო შემოწმების შესახებ - თანაავტორი – პ. კასრაძე, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 20. XI. 1992 წ.).

432. პრინციპი თუ უპრინციპობა - თანაავტორი – გ. დოლიძე, - (გაზეთი „განათლება“, 20. XI. 1992 წ.).

433. რა უნდა ვიცოდეთ დოპინგის შესახებ - თანაავტორი – პ. კასრაძე, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 29. XI. 1992 წ.).

434. ტრავმები ფეხბურთში - თანაავტორები – ჯ. გოგუაძე, თ. ღლონჩი, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 26. II. 1993 წ.).

435. დისერტაცია – მძიმე სავარძელი თუ პროგრესი მეცნიერებაში - (გაზეთი „განათლება“, 2. IV. 1993 წ.).

436. ფეხბურთელების მედიკამენტოზური რეაბილიტაცია - თანაავტორი – გ. თურმანაული, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 3. IV. 1993 წ.).

437. ფეხბურთელთა ფიზიკური მუშაობის უნარის განსაზღვრისათვის რეკომენდირებული ჰარგარდის უნივერსიტეტისა და კ. კუპერის მიერ მიწოდებული 12 წუთიანი ტესტი. - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 15. IV. 1993 წ.).

438. ნევროზი გაგვიშინაურდა - (გაზეთი „თბილისი“, 26. V. 1993 წ.).

439. მათ არ აკლიათ ჩვენი ყურადღება რეაბილიტაცია - თანაავტორი – თ. ღლონჩი, - (გაზეთი „თბილისი“, 28. V. 1993 წ.).

440. ფეხბურთელებზე საექიმო – პედაგოგიური დაკვირვება - თანაავტორი – თ. ვირუბოვი, - (გაზეთი „ქართული

ფეხბურთი“, 13. VI. 1993 წ.).

441. ფეხბურთელის ნერვული სისტემა მოითხოვს დიდ ფურადღებას - თანაავტორი – რ. სიგუა, - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 15. VII. 1993 წ.).

442. რა უნდა იცოდეს ფეხბურთელმა პელსის შესახებ - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 1. VIII. 1993 წ.).

443. არა მარტო წამლითა ერთითა - თანაავტორები – გ. მაჩაბელი, თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „თბილისი“, 5. VIII. 1993 წ.).

444. მეტისმეტი... დასვენებაც გაწყენთ (ჯანმრთელობა) - (გაზეთი „თბილისი“, 6. IX. 1993 წ.).

445. მხოლოდ მაღალი კლასის სპორტსმენები მოვამზადოთ - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 11. XI. 1993 წ.).

446. შეიქმნა ჭადრაკის ფედერაციის სამედიცინო ცენტრი - თანაავტორი – დ. ლობუანიძე, - (გაზეთი „ჭადრაკი“, IV. 1994 წ.).

447. რეაბილიტაცია - (სამედიცინო უურნალი ყველასთავის, აპრილი, 1994 წ.).

448. სიბერე ჭირთა სიბევრეო... - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 1. X. 1994 წ.).

449. სწრაფი ფეხბურთი ვითამაშოთ - (გაზეთი „სარბიელი“, 18. X. 1994 წ.).

450. დაყოვნება არ ეგების – თანაავტორი – თ. ქორქოლაძე, - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 23. II. 1995 წ.).

451. ოსტეოსტეონდროზი ანუ გაუფრთხილდით ხერხემალს - (წერილი პირველი) - (გაზეთი „ახალი კარაბადინი“, №2. 1995 წ.).

452. ოსტეოსტეონდროზი ანუ გაუფრთხილდით ხერხემალს (წერილი მეორე) - (გაზეთი „ახალი კარაბადინი“, №3.

1995 წ.).

453. ოსტეოსტროზი ანუ გაუფრთხილდით ხერხემალს (წერილი მესამე) (გაზეთი „ახალი კარაბადინი“, №4. 1995 წ.).

454. რას გულისხმობს „სამედიცინო რეაბილიტაცია“ - (გაზეთი „ჯანმრთელობა“, №3. VI. 1995 წ.).

455. უშველეთ და გიშველით - (გაზეთი „სარბიელი“, 21. VII. 1995 წ.).

456. ღვაწლი (მარიამ სულხანიშვილზე) - (გაზეთი „თბილისი“, 2. V. 1995 წ.).

457. კიდვე ბევრი უნდა იღვაწოს - (გაზეთი „თბილისი“, 18. X. 1995 წ.).

458. მეტი ყურადღება საკუთარ ჯანმრთელობას - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 16. X. 1995 წ.).

459. შეეცადეთ არ დააგადდეთ! როგორ - (გაზეთი „ახალი კარაბადინი“, №9. 1995 წ.).

460. რაციონალური მკურნალობა და მისი ეფექტი - (გაზეთი „ახალი კარაბადინი“, №5. 1995 წ.).

461. სახელი შინაარსს ეთანხმებოდეს - (გაზეთი „განათლება“, 20. II. 1996 წ.).

462. სწორი სუნთქვა - ეს ჯანმრთელობაა - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 6. IV. 1996 წ.).

463. სამედიცინო რეაბილიტაცია მედიკამენტურ, ქირურგიულ, ფიზიკურ და ფისიოლოგიურ ადდგენით მკურნალობას გულისხმობს - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, №10. 1996 წ.).

464. სამკურნალო-პროფილაქტიკური ფაქულტეტი - (გაზეთი „გაენათი“, №3. V. 1996 წ.).

465. ნუ გვავიწყდება ექიმები - (გაზეთი „სარბიელი“, 15. VIII. 1996 წ.).

466. ჩვენ პირველი სკოლელები ვართ - (გაზეთი

„თბილისი“, 20. VIII. 1996 წ.).

467. დაღმართს წესით აღმართი უნდა მოყვეს - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 24. VIII. 1996 წ.).

468. ჯანსაღ სხეულში - ჯანსაღი სულია - (გაზეთი „მედიცინა“, №2. X. 1996 წ.).

469. ფიზიკური ვარჯიში შველის პროსტატას - (გაზეთი „გაენათი“, №4. XI. 1996 წ.).

470. რეფორმას ზოგადი რეზიდენტურა სჭირდება - (გაზეთი „მედიცინა“, №4. XI. 1996 წ.).

471. თანამედროვე მედიცინა ავადმყოფის რეაბილიტაციას გულისხმობს - (გაზეთი „მედიცინა“, №8. 28. I. 1997 წ.).

472. ნარკომანის მხოლოდ პროფილაქტიკა დაამარცხებს - (გაზეთი „ნარკომანი“, №1. I. 1997 წ.).

473. რა უნდა ვიცოდეთ ავადმყოფის მოძრაობის რეჟიმზე - (გაზეთი „მედიცინა“, 31. III. 1997 წ.).

474. კრიტიკული შენიშვნა ორ გამოქვეყნებულ წერილების თაობაზე - (გაზეთი „მედიცინა“, №7. 18. IV. 1997 წ.).

475. გაუფრთხილდით ხერხემალს - (ქურნალი „დროშა“, №4. 1997 წ.).

476. საექიმო კონტროლი და სპორტული მედიცინა - (გაზეთი „მედიცინა“, 30. V. 1997 წ.).

477. დღევანდელობის შესაბამისად - (გაზეთი „მედიცინა“, 30. V. 1997 წ.).

478. რა უნდა იცოდეს სპორტსმენმა სხეულის წონის შესახებ - (გაზეთი „სარბიელი“, 22. VII. 1997 წ.).

479. ისევ ჩაქუჩი - ვიბრატოდი - (გაზეთი „მედიცინა“, 23. VIII. 1997 წ.).

480. საკითხი მოითხოვს დროულად გადაწყვეტას - (გაზეთი „მედიცინა“, 15. IX. 1997 წ.).

481. ვიცხოვოთ ჯანმრთელი ცხოვრების წესით -

(გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 1. X. 1997 წ.).

482. სამქურნალო ფიზიულტერა თანამედროვე ქლინიკურ მედიცინაში – თანაავტორი – დ. ხვედელიანი, - (გაზეთი „მედიცინა“, 4. X. 1997 წ.).

483. სამედიცინო ფარმაკოლოგია რეცენზია სახელმძღვანელზე – თანაავტორები – რ. თაბუკაშვილი, რ. სიგუა, - (გაზეთი „მედიცინა“, 31. X. 1997 წ.).

484. ექიმთა მომზადების თანამედროვე სტრუქტურა - (გაზეთი „გაენათი“, №6. 1997 წ.).

485. ენზიმები სპორტში - (გაზეთი „მედიცინა“, 15. I. 1998 წ.).

486. ჩემი ძვირფასი მეგობარი ბატონი გივი ბახტაძე - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, 14. II. 1998 წ.).

487. საკითხი მოითხოვს ახლებურად გადაწყვეტას - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, 27. II. 1998 წ.).

488. კათედრის საიუბილეოდ - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, V. 1998 წ.).

489. იმისათვის რომ იყო ჯანმრთელი (ცხოვრების ჯანსაღი წესი) - (გაზეთი „მედიცინა“, 29. V. 1998 წ.).

490. კაცი რომელიც სიკეთებჲ ფიქრობს - (გაზეთი „გაენათი“, №7. VI. 1998 წ.).

491. **Проблема требует внимания** - (газета «Свободная Грузия», 2. VIII. 1998 წ.).

492. **Спортивная медицина** - (газета «Свободная Грузия», 9. VIII. 1998 წ.).

493. რეაბილიტის გარეშე მძიმე ავადმყოფი ინგალიდი ხდება - (გაზეთი „მედიცინა“, 30. VII. 1998 წ.).

494. ადამიანი, რომელსაც ასე უსაზღვროდ უყვარდა ქართული ფეხბურთი - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 28. VIII. 1998 წ.).

495. **Здоровью строгий контроль** (газета «Свободная Грузия», 6. IX. 1998 წ.).

496. **Медицинская реабилитация - Соовтор - Р. Хецуриани** - (газета «Свободная Грузия», 16. IX. 1998 წ.).

497. **Пашадите свой позвонок** - (газета «Свободная Грузия», 20. IX. 1998 წ.).

498. მთელი ჩვენი საზოგადოების პრობლემა - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 2. X. 1998 წ.).

499. ფეხბურთის განვითარების საქმეს მედიცინა უნდა ეხმარებოდეს - (გაზეთი „ქართული ფეხბურთი“, 2. X. 1998 წ.).

500. **О вредных привычках** (газета «Свободная Грузия», 4. I. 1999 წ.).

501. თანამედროვე ფეხბურთი და მედიცინა - (გაზეთი „ლელო“, V. 1999 წ.).

502. თუ გსურთ ჯანმრთელობა, დღეგრძელობა, მაშინ... - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, 27. II. 1998 წ.).

503. რეაბილიტაცია დროულად მოსაგარებელი პრობლემაა - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, 13. V. 1999 წ.).

504. ბავშვის პვების პრობლემები - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, 30. VI. 1999 წ.).

505. რას იტყვის ფეხბურთელის გული - (გაზეთი „საბიული“, 11. VI. 1999 წ.).

506. **Жарко** - (газета «Свободная Грузия», 7. VII. 1999 წ.).

507. **Искусственно изолируясь...** - (газета «Свободная Грузия», 21. VIII. 1999 წ.).

508. ხანდაზმულთა ფიზიკური აქტივობა – თანაავტორი – თ. ოოფურია - (გაზეთი „მედიცინა“, 30. VIII. 1999 წ.).

509. უველა ადამიანისთვის აუცილებელია - (გაზეთი

, „მშვიდობა ყოველთა“, 15-31. VIII. 1999 წ.).

510. „მოძრაობა – ეს სიცოცხლეა“ - (გაზეთი „მშვიდობა ყოველთა“, 4-20. X. 1999 წ.).

511. ზოგადი პროფილის ექიმი თანამედროვე დონეზე რომ მომზადდეს – თანაავტორები – ზ. სოფრომაძე, ნ. ჭაბაშვილი, დ. ლევაგა - (გაზეთი „მედიცინა“, X. 1999 წ.).

512. მეზდვაურთა ჯანმრთელობისათვის თანაავტორი – მ. მაძლარიშვილი - (გაზეთი „მედიცინა“, X. 1999 წ.).

513. წერილი რედაქციას - (გაზეთი „მედიცინა“, 20. III. 2000 წ.).

514. **Часто ли вспоминаем их -** (газета «Свободная Грузия», 16. III. 2000 წ.).

515. ტრენაჟორზე ვარჯიში ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „მშვიდობა ყოველთა“, 22. IV. 2000 წ.).

516. სამკურნალო ფიზკულტურა უნდა შეიცვალოს კონექტორერაპით - (გაზეთი „ლელო“, 22. V. 2000 წ.).

517. ადამიანი მაშინ ისვენებს, როცა დადის... - (გაზეთი „მშვიდობა ყოველთა“, 22. V. 2000 წ.).

518. თანამედროვე ფეხბურთი მედიცინის გარეშე არ განვითარდება - (გაზეთი „ლელო“, 31. V. 2000 წ.).

519. რომ არ დაავადდეთ – თანაავტორი – ნ. ჭაბაშვილი, - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, V. 2000 წ.).

520. თუ გსურთ 12 წლით მეტი იცოცხლოთ მაშინ ირბინეთ - (გაზეთი „მშვიდობა ყოველთა“, 1-15. VI. 2000 წ.).

521. რეაბილიტაციისა და სპორტული მედიცინის სწავლება საქართველოში - - (გაზეთი „მედიცინა“, 23. IX. 2000 წ.).

522. ზოგჯერ თქმა სჯობს - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, X. 2000 წ.).

523. სპორტული მედიცინა: რა გვქონდა, რა გვაქს, რა

გვექნება – თანაავტორი – გ. აბესაძე, - (გაზეთი „ლელო“, 7-10. XI. 2000 წ.).

524. სამკურნალო ფიზკულტურისა და სპორტული მედიცინის მეცნიერებული ფუძემდებელი – თანაავტორი – კ. მათიაშვილი, - (გაზეთი „მედიცინა“, 6. XI. 2000 წ.).

525. **За здоровый образ жизни -** (газета «Свободная Грузия», 5. XII. 2000 წ.).

526. მთავარია დროული და სწორი მკურნალობა – თანაავტორი – ნ. დუმბაძე, - (გაზეთი „ლელო“, 2. II. 2001 წ.).

527. სამშობლოს სიყვარულით აღსავსე გული - თანაავტორები – კ. მათიაშვილი, ზ. ფხალაძე, გ. დოლიძე, ჯ. ჯაშიაშვილი, - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, I. 2001 წ.).

528. უკეთესი გზა არ არსებობს - თანაავტორი – თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „მედიცინა“, 2. III. 2001 წ.).

529. **Научитесь правильно дышать – Соовторы – А. Асатиани, Г. Элиава, -** (газета «Свободная Грузия», 21. III. 2001 წ.).

530. მასწავლებლისა და მეგობრის გახსენება - (გაზეთი „მედიცინა“, 7. IV. 2001 წ.).

531. **Движение лечит суставы – Соовтор – Д. Хведелиани, (газета «Свободная Грузия», 16. VI. 2001 წ.).**

532. კინეზოთერაპია სექსუალური დარღვევების დროს (გაზეთი „მედიცინა“, 22. VI. 2001 წ.).

533. დავტოვოთ სპორტი მედიცინის გარეშე - თანაავტორი – თ. ქუთათელაძე, - (გაზეთი „სარბიელი“, 28. VI. 2001 წ.).

534. სპორტს შეუძლია ნარკომანების გადარჩენა, - (გაზეთი „ლელო“, 3-6. VIII. 2001 წ.).

535. მწვრთნელებო ისმინეთ! - (გაზეთი „ლელო“, 9. VIII. 2001 წ.).

536. ერთი პრობლემის შესახებ - თანავტორი - დ. ხვედელიანი, - (გაზეთი „მედიცინა“, 7. VIII. 2001 წ.).

537. პირველსკოლელებო - (გაზეთი „სახალხო განათლება“, 3. X. 2001 წ.).

538. **Быть или не быть велосипедистом?** - (газета «Свободная Грузия», 6. X. 2001 წ.).

539. ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრებისათვის - თანაავტორი - ზ. ფხალაძე, გ. დოლიძე, ხვედელიანი, - (გაზეთი „მედიცინა“, 10. XI. 2001 წ.).

540. სპორტი ჯანმრთელობას არ ავნებს - (გაზეთი „ახალი ქოქა“, 16. XI. 2001 წ.).

541. მოძრაობა ეს სიცოცხლეა - (გაზეთი „მედიცინა“, 17. XI. 2001 წ.).

542. სპორტი მედიცინის საფუძველზე უნდა ვითარდებოდეს - (გაზეთი „ახალი ქოქა“, 14-17. XII. 2001 წ.).

543. მეტი ყურადღება ძალოვანთა ფიზიკურ მომზადებას - (გაზეთი „მედიცინა“, 15. XII. 2001 წ.).

544. ადამიანი, რომელიც ჩვენს მეხსიერებაში წარუშლდება კვალს დატოვებს - (გაზეთი „გაენათი“, 17. I. 2002 წ.).

545. კარგებს შორის ყველაზე კარგი (შემოკლებული ტექსტი) - (გაზეთი „დილის გაზეთი“, 20. I. 2002 წ.).

546. ტექნიკასთან ერთად გამოცდილება - თანაავტორები - დ. წვერავა, ზ. თელია, თ. ვირუბოვი, - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 22. I. 2002 წ.).

547. სწორი სუნთქვა ჯანმრთელობის საწინდარია - (გაზეთი „პრევენციული მედიცინა“, 25. I. 2002 წ.).

548. ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება ჯანმრთელობის საწინდარია - თანაავტორი - ა. ასათიანი, (გაზეთი „მედიცინა“, 16. IV. 2002 წ.).

549. საქართველოს ნაკრებს უნდა შეეძლოს პრესინგის

უფრო ეფექტურად გადალახვა - (გაზეთი „ლელო“, 22. IV. 2002 წ.).

550. მზია ჯუდელიდან - უსასრულობისაკენ - (გაზეთი „ლელო“, 30. V. 2002 წ.).

551. სიახლეები „გაენათის“ ინსტიტუტის სწავლებაში - (გაზეთი „გაენათი“, V. 2002 წ.).

552. სამედიცინო კონტროლი - წარმატების პირობაა - თანაავტორი - გ. აბესაძე, - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 30. V. 2002 წ.).

553. უმოძრაობა და სიმსუქნე ინფარქტის საწინდარია - (გაზეთი „ჯანმრთელობა“, 6. V. 2002 წ.).

554. კარგებს შორის ყველაზე კარგი (სრული ტექსტი) - (წიგნი „დევი სტურუა“, თბილისი, 2002 წ.).

555. ფეხბურთი მედიცინის გარეშე (სპორტული მედიცინის გარეშე საქართველოში ფეხბურთი თანამედროვე დონეზე არასოდეს განვითარდება) - (გაზეთი „რეზონანსი“, 25. VIII. 2002 წ.).

556. ეს პრობლემა კელავაც დღის წესრიგშია - (გაზეთი „მედიცინა“, 16. IX. 2002 წ.).

557. წყალი „ლომისი“ რეკომენდირებულია - (გაზეთი „სოციალური პედიატრია“, №7. 2002 წ.).

558. თანამედროვე კათედრა - კომპლექსური აღდგენითი მკურნალობის - გარანტი - თანაავტორები - ნ. ჭაბაშვილი, გ. დგებუაძე, ზ. სოფრომაძე, - (№7. IX. 2002 წ.).

559. „მზია ჯუდელზე უკეთესი პიროვნება არასდროს შემხვედრია“ - (თ. გაჩეჩილაძის წიგნში - „პრევენციული ქართველი ქალი ოლიმპზე“ 154-156 გვ. 2002 წ.).

560. მაღალ პროფესიონალიზმს ჯანმრთელობის შენარჩუნება ესაჭიროება - თანაავტორი - ზ. ფხალაძე, (X. 2002 წ.).

561. ახლოს მედიცინასთან – შორს მიღწევებში - (გაზეთი „ლელო“, XI. 2002 წ.).

562. კათედრა, რომელიც ბევრ მედიკოსს აერთიანებდა მუშაობაში - (მოგონებათა კრებული მიძღვნილი თსსუ პათოლოგიური ანატომიის კათედრის 80 წლისთავთან დაკავშირებით, თბილისი, 2002 წ.).

563. კლინიკური დისციპლინები განაპირობებენ ექიმ-პრაქტიკოსის მომზადებას - (გაზეთი „გაენათი“, №14. XII. 2002 წ.).

564. საჭიროა თუ არა მოჭადრაკებისათვის საერთო ფიზიკური მომზადება - (გაზეთი „ლელო“, №26. 2003 წ.).

565. წყალი „ივერიელი“ რეკომენდირებულია - (უკრალი „სოციალური პედიატრია“, 2003 წ.).

566. როგორ ვზარდოთ ვარსკვლავები - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 16. VI. 2003 წ.).

567. ფეხბურთელთა გაღრმავებული საექიმო კონტროლი მათი კოველმხრივი ფიზიკური მომზადების საფუძველია - (გაზეთი „11X11-ზე“, 10. VII. 2003 წ.).

568. **Залог здорового образа жизни** - (газета «Свободная Грузия», 27. VIII. 2003 წ.).

569. ავადმყოფთა რეაბილიტაცია სახელმწიფო პრობლემაა - (გაზეთი „მედიცინა“, 25. VIII. 2003 წ.).

570. **Как помочь грузинскому футболу** - (газета «Свободная Грузия», 1. X. 2003 წ.).

571. რა მდგომარეობაშია ძალოვანთა საექიმო კონტროლი - (გაზეთი „მედიცინა“, 13. XI. 2003 წ.).

572. ჩვენი უბედურების მიზეზი მარტო ფსიქოლოგიური პრობლემა არ არის - (გაზეთი „დილის გაზეთი“, 17. I. 2004 წ.).

573. მეტი ყურადღება სამკურნალო ფიზილტურას -

(გაზეთი „სპორტი“, 19. II. 2004 წ.).

574. ვირტუოზობას მხოლოდ პროფესიონალები აღწევენ - (გაზეთი „სპორტი“, 14. III. 2004 წ.).

575. „გაენათის“ უნივერსიტეტის სამკურნალო ფაკულტეტზე - (გაზეთი „გაენათი“, 13. IV. 2004 წ.).

576. ღოპინგს მხოლოდ ზიანი მოაქვს – თანაავტორები – პ. კასრაძე, მ. რუხაძე, ე. ზენაიშვილი, ნ. გონგაძე, ვ. ახალქაცი, ხ. ჭაბაშვილი, - (გაზეთი „მთავარი სპორტი“, 13. IV. 2004 წ.).

577. მაღალკვაფიციური კონსულტანტები ყველა დარგს ესაჭიროება - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 1. V. 2004 წ.).

578. სასკოლო სპორტის განვითარებას ექიმი ესაჭიროება - (გაზეთი „ახალი განათლება“, 20-26. V. 2004 წ.).

579. ოლიმპიურ თამაშებზე მხოლოდ ფიზიკურად ჯანმრთელი სპორტსმენები უნდა გაემზაგვონ - (გაზეთი „ლელო“, 21. V. 2002 წ.).

580. **Спортивная медицина – основа современного спорта** - (газета «Свободная Грузия», III. 2004 წ.).

581. ბავშვთა და მოზარდთა ფიზიკური აღზრდა ცხოვრების ჯანსაღი წესის განუყოფელი ნაწილია – თანაავტორი – მ. ჯაში, - (27. VII. 2004 წ.).

582. თანამედროვე სპორტში პროგრესი მედიცინის გარეშე წარმოუდგენელია - (გაზეთი „მთავარი სპორტი“, 15. IX. 2004 წ.).

583. ინგალიფობა ხშირად არასწორი მკურნალობის შედეგია – თანაავტორი – მ. რუხაძე, - (გაზეთი „მედიცინა“, IX. 2004 წ.).

584. თანამედროვე სპორტი და ჯანმრთელება – თანაავტორები – გ. ჭუმბურიძე, ხ. ჭაბაშვილი, - (გაზეთი „მედიცინა“, IX. 2004 წ.).

585. ფიზურ აღზრდას მეტი უურადღება ესაჭიროება – თანაავტორები – მ. ჯაში, ი. მანჯგალაძე, თ. ნათიძე, - (გაზეთი „ახალი განათლება“, 2-8. XIII. 2004 წ.).

586. სპორტი უექიმოდ სად გაგონილა - (გაზეთი „სპორტი“, 24. XII. 2004 წ.).

587. როდესაც ხერხემლის ოსტეოქონდროზის დროს ტბივილი ზურგის არეში გვაწუხებს – (ურნალი „თბილისელები“, 31. I. 2005 წ.).

588. როგორ ვივარჯიშოთ თაგბრუსევევის დროს – (ურნალი „თბილისელები“, 14-20. II. 2005 წ.).

589. როგორ შევამოწმოთ ჩვენი კუნთების მდგომარეობა - (ურნალი „თბილისელები“, 21-27. II. 2005 წ.).

590. **Кому мешает «Здоровая школа» - (газета «Свободная Грузия», 24. III. 2005 წ.).**

591. მზია ჯუდელი - (გაზეთი „ლელო“, 24. V. 2005 წ.).

592. მკურნალობა არა მარტო მედიკამენტებით - (გაზეთი „ლელო“, 30. V. 2005 წ.).

593. სიყალბეჭდი, მხოლოდ სიყალბეჭდი - (გაზეთი „მთავარი სპორტი“, 11. VI. 2006 წ.).

594. **Спортивная медицина – одна из основ современного спорта - (газета «Свободная Грузия», 5. VII. 2005 წ.).**

595. **Спортивная медицина Грузии не отвечает современным требованиям - (газета «Свободная Грузия», 13. VIII. 2005 წ.).**

596. ეს პრობლემა ჩვენში კვლავაც გადაუწყვეტეს რჩება - (გაზეთი „ლელო“, 4-6. X. 2005 წ.).

597. საექიმო კონტროლი სკოლებში სათანადო ყურადღებას მოითხოვს - (გაზეთი „გაენათო“, 6-12. X. 2005 წ.).

598. განვავითაროთ სპორტი სპორტულ მედიცინასთან ერთად - (გაზეთი „ლელო“, 10-12. I. 2006 წ.).

599. **Надежный помощник спорту - (газета «Свободная**

Грузия», 13. I. 2006 წ.).

600. სპორტის განვითარება სპორტული მედიცინის გარეშე შეუძლებელია - (გაზეთი „მედიცინა“, 20. VI. 2006 წ.).

601. ოქროს მოპოვებას სპორტსმენის თანამედროვე დონეზე მომზადება ესაჭიროება - (გაზეთი „ლელო“, 7. VII. 2006 წ.).

602. სპორტული მედიცინის საფუძვლების ცოდნა სადღეისოდ ყველა ექიმისათვის აუცილებელი პირობაა - (გაზეთი „ლელო“, 21-25. IX. 2006 წ.).

603. ფიზიკური ვარჯიში აუცილებელია - (გაზეთი „ახალი თაობა“, 12-18. X. 2006 წ.).

604. თუ მაღალი შედეგების მოპოვება გვსურს - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 18. X. 2006 წ.).

605. აქტუალური საკითხები სამედიცინო რეაბილიტაციასა და რაიტერაციაში - (გაზეთი „სამედიცინო გაზეთი“, IX. 2006 წ.).

606. ოჯახის ექიმის როლი ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკაიდრებაში - (გაზეთი „მედიცინა“, IX. 2006 წ.).

607. ადდგენითი მკურნალობის მნიშვნელოვანი საშუალება - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 28. IX. 2006 წ.).

608. ჯანსაღი სულის დასაბუდებლად - (გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“, 14. XI. 2006 წ.).

609. ეს საკითხი აუცილებელ გადაწყვეტას მოითხოვს – თანაავტორი – მ. ჯაში, - (გაზეთი „ახალი განათლება“, 26. I. 2007 წ.).

610. სპორტს მოსწავლეთა აღზრდის საქმეში ერთ-ერთი გადამწყვეტი როლი უნდა ენიჭებოდეს - (გაზეთი „ახალი განათლება“, 26. IV. 2007 წ.).

611. გეჭირდება თუ არა ფსიქოლოგი - (გაზეთი „ლელო“,

21. VI. 2007 წ.).

612. **Больше внимания студенческому спорту - (газета «Свободная Грузия», 30. VI. 2007 წ.).**

613. ჩემი ძვირფასო მეგობარო ბატონო ზურაბ - (გაზეთი „მედიცინა“, 27. X. 2007 წ.).

614. ერთად გატარებული წლები (შეხვედრა კურსელებთან) - (გაზეთი „მედიცინა“, 16. XI. 2007 წ.).

მოგონება

1. ბატონი ლუარსაბი ექსტრაორდინალური პიროვნება ბრძანდებოდა - (გამოქვეყნებული პროფესორ ლუარსაბ შარაშიძის მოგონებასთან მიძღვნილ წიგნში „დირსეული მამული შილი“, თბილისი, 1998 წ.).

2. ბატონი იოსები - (გამოქვეყნებულია პროფესორ იოსებ ჯავახიშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილ წიგნში „ექიმი და პიროვნება“, თბილისი, 1999 წ.).

3. ზაქრო თელია ჩემი მეგობარი და კოლეგა - (გამოქვეყნებული წიგნში „ჩვენი ზაქრო“, მოგონებები, თბილისი, 2003 წ.).

4. **Человек котрого всегда должны были величать с большой буквы -** (გამოქვეყნებულია წიგნში „ვახტანგ ბოჭორიშვილი მრავალწახნაგობანი დიდოსტატი“, თბილისი, 2004 წ.).

5. ბატონი გიორგი - (გამოქვეყნებული გიორგი მხეიძის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ ნარკევეში, თბილისი, 2004 წ.).

6. არაჩვეულებრივი ბატონი ლევანი – (გამოქვეყნებულია წიგნში „კაცი – ლევანდა“, თბილისი, 2005 წ.).

7. ადამიანი, რომელიც პიროვნება ბრძანდებოდა – (გამოქვეყნებულია წიგნში „მოგონებები ოთარ ლუდუშაურზე, თბილისი, 2005 წ.).

8. ბატონი პეტრე გელბახიანი განუმეორებელი პიროვნება – (გამოქვეყნებულია წიგნში „მოგონებები პეტრე გელბახიანზე“, თბილისი, 2005 წ.).

9. თერაპიული სკოლის ბრწყინვალე პიროვნება – (გამოქვეყნებულია პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის ხსოვნისადმი

მიძღვნილ წიგნში, თბილისი, 2006 წ.).

10. ბატონი ქონსტანტინე მადიჩი – (გადაცემულია პროფესორ ქონსტანტინე მადიჩის ხსოვნისადმი მიძღვნილ წიგნში გამოსაქვეყნებლად, თბილისი, 2009 წ.).

რ. სანიშვნილის მიერ რეცენზირებულია და დაწერილია გამოძახებულება 116 სხვადასხვა მეცნიერულ ნაშრომებზე (დისერტაციები, წიგნები, სტატიები და სხვ).

რედაქტორის შენიშვნა: გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ საბაზეთო წერილების ჩამონათვალში მკითხველი რამდენჯერმე შეხვდება სტატიების სათაურების გამეორებას, მაშინ როდესაც ფაქტიურად ეს სტატიები თავისი შინაარსით განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან.

რომანოზ აკაკის ძე
სვანიშვილი (დ. 1927 წ.), ექიმი,
პროფესორი. მრავალი წლების
განმავლობაში ის მუშაო-
ბდა: თბილისის სახელმწიფო
სამედიცინო უნივერსიტეტის
(ყოფილი ინსტიტუტის) სამედი-
ცინო რეაბილიტაციისა და
სპორტული მედიცინის (ყო-
ფილი სამკურნალო ფიზკულ-
ტურისა და სპორტული მედი-
ცინის) კათედრის გამგედ, კარდეოლოგიის, პედიატრიისა
და ფსიქიატრიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების
კონსულტანტად ფიზიკური რეაბილიტაციების საკითხებ-
ში (საათობრივი ანაზღაურებით), საქართველოს ჯანმრთე-
ლობის დაცვის სამინისტროს სამკურნალო ფიზკულტურ-
ისა და სპორტული მედიცინის მთავარ სპეციალისტად,
ამავე სამინისტროს მე-4 მთავარ სამმართველოს შტატის
მთავარ კონსულტანტად აღდგენით მკურნალობაში. ორ
ათეულ წელზე მეტს ის არჩეული იყო საქართველოს
სამკურნალო ფიზკულტურისა და სპორტული მედიცინის
სამეცნიერო-სამედიცინო საზოგადოების (ასოციაციის)
თავმჯდომარედ (პრეზიდენტად).

რ. სვანიშვილი დღემდე საქართველოს სპორტული
მედიცინის ასოციაციის (ყოფილი ფედერაციის) პრეზიდი-
ტუმის უცვლელი წევრია და სხვ.